"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 235 — 1929 | Federated Pressin Jäsen | Lauantaina, lokak. 5 p:nä — Sat., Oct. 5 | Member The Federated Press | XIII Vuosik. — Vol. XIII

MARIONIN HURTAT PIEKSIVÄT HAAVOITETTUJA TYÖLÄISIÄ

TYÖLÄISET KERTOVAT VERITYÖSTÄ JOHON HURTAT VALMISTAUTUIVAT HEITTÄMÄLLÄ KAASUPOMMEJA

Jättivät sokaistuneet uhrinsa makaamaan verissään—Tehdaspomo ampui ensimäisen laukauksen

NELJÄ LAKKOLAISTA KUOLLUT—USEIDEN ODOTETAAN KUOLEVAN

Erästä ammuttiin, vaikka oli käsiraudoissa—Raudat poistettiin vasta uhrin kuoltua sairaalassa

MARION, N. C., lokak. 4. — Neljäs lakkolainen, joka joutui sheriffi Adkinsin ja hänen hurttiensa kuulien uhriksi Marion Manufacturing Companyn kutomotehtaan edustalla, kuoli eilen verenvuotoon sairaalassa. Luther Bryson oli iältään 22-vuotias. Koko keskiviikkopäivän ja seuraavan yön vuotivat hänen haavansa verta ja hän kuoli kello 7 aikaan torstai-aamuna.

Hänen veljensä kertoi sheriffin ja hänen poliisiensa hyökkäyksestä, jossa yhteydessä ammuttiin hajalle lakkovartioketju sen jälkeen, kun lakkolaisten silmät oli sokaistu kyynelkaasupommeilla ja kolme miestä surmattu sekä 23 haavoitettu, joista neljän odotetaan vielä kuolevan.

"Ne ampuivat kaasua kasvoihimme ja sen jälkeen ampuivat meitä revolvereilla Kun kaasu haihtui olin minä ainoa, joka oli jäänyt seisomaan. Lähellä minua makasi 14:sta miestä maassa, ja heistä oli jo kaksi kuollut. Näin kolmen apulaissheriffin pitävän pystyssä haavoitettua miestä sekä pieksävän häntä."

Raajarikkoinen vanhus pantiin rautoihin, ammuttiin ja piestiin

Jim Bryson ja muut, niihin lukeutuen 18-vuotias S. Long, joka makaa haavoitettuna sairaalassa, kertoivat Jonasin murhaamisesta. Sama mies jonka sheriffi väittää haavoittaneen seipäällä häntä, sheriffiä, vastaan, mikä esitettiin verukkeeksi sheriffin sakin veriteon puolustukseksi. Kuitenkin oli Jonas 65-vuotias työläisvanhus, joka lisäksi oli osittain halvautunut. Sheriffi iski häntä ensin päähän ja pani sen jälkeen hänet käsirautoihin. Tämän jälkeen tuli Jonas ammutuksi niinä muutamina minuutteina, jolloin kuulasade kohdistettiin lakkolaisia vastaan. Ammunnan jälkeen nostettiin Jonas ylös ja piestiin tajuttomaksi, sekä kiskottiin sitten poliisiautoon ja ripuiksissa. Sairaalaan tuotuna asetettiin hänet leikkauspöydälle, mutta huomattiin kuolleeksi verenvuotoon. Vasta kuoleman jälkeen poistettiin käsiraudat.

Toisia haavoitettuja myös rääkättiin — Tehdaspomot komensivat ampumaan — Superintendentti ampui ensimäisen laukauksen

Lakkolaiset kertoivat, miten erästä toista haavoitettua heitettiin autoon ja piestiin matkalla sairaalaan.

Toiset kuulivat, miten tehtaan pomot vähän ennen ammuntaa puhuivat apulaissheriffeille, vaatien että kaikki lakkolaiset olisi ammuttava. Tehtaan superintendentti Huntin nähtiin pyssy kädessä ensimäisenä ampuvan lakkolaisten riveihin.

Surmansa saaneet lakkolaiset ovat: Jonas, Bryson, Sam Vickers ja Randolph Hall. Näiden lisäksi haavoittuivat T. L. Carver, James Roberts ja Robert Minish niin pahoin, ettei odoteta heidän toipuvan. Neljätoista haavoitettua saattaa jäädä rammoiksi koko elämänsä ajaksi.

Komppania sotaväkeä vartioi tehdasta

Paikkakunnan työläisten keskuudessa vallitsee katkera suuttumus verityön johdosta. Kompania on tämä pieni vuoristokauppala tosin rauhallinen, mutta komppania sotilaita varustettuna kivääreillä ja toinen komppania on asetettu kauppalaan. Kaikki kokoukset ja lakkovartiointi on kielletty. Sotilaat estivät eilen vastalauseiemenosotuksen järjestämisen.

Lakon uudelleen alkaminen johtui siitä, että tehdas häikäilemättömästi rikkoi työläisten kanssa tekemänsä sopimukset.

Valatutkimus aloitetaan

Surmautuneiden lakkolaisten kuolemansyyn tutkiminen on viivästynyt, kun odotetaan tuomari Hardingin saapumista. Hän on sama tuomari, joka [illegible] Gastonian lakkolaisten ennakkokuulustelu[illegible].

Verityön johdosta on muodollisesti pidätetty apulaissheriffiä, sheriffi Adkins ja superintendentti Hunt, työnjohtaja Snoddy, sekä rikkurit Fender ja Smith.

Kahdeksan työläistä on vangittu viranomaisten "vastustamisesta."

Murhatut olivat perheellisiä työläisiä

Kolme työläistä Jonas, Vickers ja Hall, jotka menettivät henkensä hurttien kuulista, olivat perheellisiä miehiä. Ankara suru ja samalla katkeruus, asustaa nyt näiden työläisten kodeissa, joista huoltajat riistettiin pohjois-Carolinan tehdasparoonien terrorin viimeisimmiksi uhreiksi.

Englannin-Neuvostoliiton sopimus allekirjoitettu

LONTOO, lokak. 4. — Ensimäinen askel diplomaattisten suhteiden täydellistä uudistamista varten Englannin ja Neuvostoliiton välillä otettiin eilen, kun Neuvostoliiton edustaja Valerian Dovgalevski allekirjoitti sopimuksen lähettiläiden vaihtamisesta molempien maiden välillä. Lähettiläiden nimittämisen jälkeen tullaan jatkamaan neuvotteluja avoinna olevista asioista.

Ankara mellakka työväenpetturien konventsionissa

NAISET VAATIVAT VANGITTUJEN KAIVOSMIESTEN VAPAUTTAMISTA

Tulivat väkivallalla poistetuksi kokouksesta

BRIGHTON, Englanti, lokak. 4. — Kaksi naiskommunistia väkivallalla poistettiin työväenpuolueen konventsionista sen jälkeen, kun olivat parvekkeelta huutaneet työväenpuolueen herroja ryhtymään toimenpiteisiin vangittujen kaivosmiesten vapauttamiseksi.

Toiselta puolelta haalia oli vähän aikaisemmin ajettu ulos eräs mies. joka oli heittänyt edustajien keskelle lentolehtisiä. Silloin naiset korottivat äänensä. Haalin vahtimestarit ryhtyivät väkisin poistamaan naiset haalista, mutta naiset olivat lukinneet itsensä ketjulla parvekkeen kaiteeseen. Heidän suunsa tukittiin nenäliinalla. Jotkut vähemmän paatuneet edustajat protesteerasivat väkivallan käyttöä naisia kohtaan.

Puolueeseen kelpaisivat Lloyd George ja Churchill

Loppu-istunto sujui rauhallisesti. Käsiteltävänä oli puoluesääntöjen muutokset. Muuan edustaja valitti sitä, että sääntömuutosten mukaan kadottaa puolue viimeisemmänkin luokkaleimansa ja sellaiset porvarit kuin Lloyd George tahi Winston Churchill saattavat päästä puolueen parlamenttiehdokkaiksi.

Englannin työväenpuolue ei ole enään vuosikausiin ollut mikään työväenpuolue. Siihen ovat pesiytyneet porvarilliset ammattipoliitikoitsijat jotka pitävät puoluetta vain välikappaleena virkapaikkojen tavoittelussa.

TROTSKILTA KIELLETTY PÄÄSY HOLLANTIIN

Amsterdam, lokak. 3. — Leon Trotski teki joku aika sitten epävirallisen kyselyn voisiko hän saada lupaa matkustaa Hollantiin, mutta sai kieltävän vastauksen. Sen jälkeen, kun Trotski tuli karkoitetuksi Neuvostoliitosta on hän pyrkinyt melkein jokaiseen Länsi-Europan maahan, muttei ole huolittu mihinkään.

Paperityölakko uhkaa puhjeta Fort Williamissa

TULISI KÄSITTÄMÄÄN USEITA SATOJA PAPERITEHDASTYÖLÄISIÄ

Työläiset ehkä tarttuvat työministerin koukkuun

RIITAA KOETETAAN SAADA SOVINTOLAUTAKUNNAN RATKAISTAVAKSI

PORT WILLIAM, Ont., lokak. 4. — Great Lakes paperi-yhtiön työläiset päättivät eilen lakon aloittamisesta. Taistelu alkaa siinä tapauksessa, että yhtiö kieltäytyy hyväksymästä työläisten ehdottamaa työsopimusta. Lakko tulisi koskemaan 225 paperinvalmistajaa ja näiden lisäksi ovat massa- ja selluloosatyöläiset luvanneet yhtyä myötötuntoisuuslakkoon.

Työläisten edustajat neuvottelivat tiistai-iltana työministerin kanssa, joka oli matkalla länsi-Canadasta Ottawaan. Työministeri lupausi kiinnittää huomiota erimielisyyksiin ja uskotaan, että riitaisuudet tullaan jättämään sovintolautakunnan ratkaistaviksi, johon valittaisiin työläisten ja työnantajain edustajat ja "puolueeton" puheenjohtaja.

Tällä tavalla on työläisiä vedetty nenästä lukuisia kertoja, kuten Oshawan autotyöläisten lakossa, Toronton raitiotieläisten selkkauksessa jne.

Silkkityöläisten lakko jatkuu

Työläiset toimessa järjestönsä laajentamiseksi

TORONTO, lokak. 3. — Yli 100 tyttöä Ontario Silknit-yhtiön lakossa olevista työläisistä hakivat heille kuuluvat tavarat tehtaalla olevasta vaatteiden muuttohuoneesta, vastoin yhtiön kieltoa. Kun tytöt pari päivää takaperin yrittivät hakea vaatteitaan ilmotettiin yhtiön taholta, että he saavat vaatteensa maksamalla 50 senttiä, koska tyttöjen hallussa oli säilytys kaappien avaimet. Tytöt kieltäänt-yivät maksamasta mainittua summaa ja menivät eilen omavaltaisesti tehtaaseen hakien pois kaikki heille kuuluvat tavarat.

Hiljattain perustetun union edustajat olivat eilen neuvotteluissa työnantajain kanssa, kuitenkaan saavuttamatta mitään tuloksia ja neuvotteluja tullaan jatkamaan tänään. Union virkailijat ovat ilmottaneet suunnitelman olevan käynnissä laajemmalle silkkityöläisten järjestämiselle ja on työläisten solitarisuus aiheuttanut kahden muun silkkitehtaan peruuttamaan suunnitelmansa palkkojen alentamiseen nähden.

Toller vapautettu Ellis-saarelta

NEW YORK. — Saksalainen kumouksellinen näytelmäkirjailija Ernst Toller vapautettiin viime lauantaina Ellis-saarelta, jonne hänet kuljetettiin senjälkeen kun viranomaiset olivat kieltäneet häneltä maahanpääsyluvan. Toller sai luvan viipyä Yhdysvalloissa kolme kuukautta.

Yhdysvaltain viranomaisten toiminta oli odottamatoin myöskin siksi, kun Berliinissä oleva Yhdysvaltain konsulaatti oli antanut Tollerille luvan matmatkustaa Yhdysvaltoihin. Ellis-saarella oli Toller joutunut kuulustelun alaiseksi mielipiteittensä vuoksi. Toller osallistui kommunistien johtamaan kapinaliikkeeseen Saksassa vv. 1919—20, josta sai viiden vuoden tuomion.

POIKA KARAJOINUT ISÄLTÄÄN VAHINGONKORVAUKSEN

Montreal, lokak. 4. — Joseph T. Bourgeois voitti isäänsä vastaan nostamassa vahingonkorvausjutussa 4,000 dollaria. Hän oli toiminut isällään kuorma-autonajurina, jossa tehtävässä joutui auto-onnettomuuteen. Vahingonkorvausvatimus oli alkujaan 9,473 dollaria, mutta tuomari katsoi todellisen vahingon olleen vain 4,000 dollaria.

Poliisihyökkäystä professori Meekiä vastaan tutkitaan

POLIISITUOMARI MORSON ESIINTYNYT HÄIKÄILEMÄTTÖMÄSTI KUULUSTELUJEN JOHTAJANA

TORONTO, lokak. 4. — Kuten aikaisemmin on kerrottu, syyttää Toronton yliopiston professori Meek poliisia No. 733 pahoinpidelleen häntä Queen's-puiston kahakan yhteydessä jossa myöskin väitettiin poliisipäällikkö Draperin itsensä olleen läsnä. Juttu on ollut aikaisemmin kuulusteltavana poliisivaltuuskunnan edessä ja lykättiin se silloin todistusten puutteessa. Juttu oli taas eilen poliisivaltuuskunnan edessä kuulusteltavana ja seitsemän todistajaa todistivat tuntevansa poliisi No. 733, sekä nähneensä hänen pahoinpitelevän professori Meekiä. Todistukset täydelleen totesivat Meekin väitteet oikeiksi, joita aikaisemmissa kuulusteluissa oli yritetty todistaa vääriksi ja mielikuvituksen luomiksi.

Professori Meekiä kohdeltu hävyttömästi edellisessä poliisivaltuuskunnan kuulustelussa

Professori Meek kertoi olleensa poliisivaltuuskunnan kuulusteltavana syyskuun 16 päivänä, jolloin tuomari Morson oli kohdellut häntä hävyttömästi. Meek sanoi odottaneensa tuomarilta toisenlaista kohtelua. Professori sanoi tuomari Morsonin kuulustelutavan muistuttaneen kolmannen luokan kuulustelua. "Sensijaan, että tuomari olisi johtanut kuulustelua asiallisesti ja puolueettomasti teki hän kaikenlaisia asiaankuulumattomia kysymyksiä ja kohteli minua kuin vankia", kertoi Meek. "Koko kuulustelun ajan yritti asettaa itsensä yleisensyyttäjän asemaan minuun nähden. Tehden kaikenlaisia kysymyksiä ja syytöksiä, sanoen minua kommunistiksi ja Toronton Star-lehden kätyriksi, joka kuljetin lehden raporttereja matkassani, mennen tarkoituksellisesti Queen's-puistoon saattaakseni aikaan häiriötä ja siten hankkiakseni itselleni halpaa julkisuutta, sanoen minun olevan tykkänään sopimattoman henkilön kuulumaan Toronton yliopiston henkilökuntaan. Koko kuulustelun ajan yritti Morson saada minut sanomaan, että olin kommunisti, tai vähintään kallistuin kommunismiin ja että ainakin olisin ollut ulkomaalainen".

Kymmenen poliisia ollut todistamassa

Kymmenen poliisia jotka olivat todistamassa, eivät yrittäneet kumota sitä; mitä seitsemän siviilitodistajaa olivat todistaneet. Kyseessä oleva poliisi No. 733, oli ainoa, joka todisti vastaan, kieltäen olleensa paikalla, missä pahoipitely tapahtui. Poliisipäällikkö Draper ilmoitti, että hänellä ei ole mitään sanomista asian suhteen, eikä poliisivaltuuskunta tule käsittelemään asiaa ennen lokakuun 17 päivää, joten ei ole mitään varmuutta toimenpiteisiin ryhtymisestä syytettyä poliisia vastaan. Poliisin sanotaan olleen uusia miehiä, joten hän on mahdollisesti joutunut "päästään pyörälle", eikä ole ymmärtänyt, miten tilaisuudessa olisi pitänyt esiintyä. Kahakoiden jälkiselvittelyt ovat todenneet että Torontossa on enempi kuin yksi poliisi päästään pyörällä, kuinka kauan he sitten lienevätkin kuuluneet poliisikuntaan.

Kapina alkanut Coloradon valtion kuritushuoneessa

CANON CITY, Colo., lokak. 3. — Kolme vartijaa on tullut ammutuksi kuoliaaksi ja useita vankeja on surmautunut täällä sijaitsevassa valtion kuritushuoneessa sattuneessa kapinassa. Vangit yrittivät kukistaa vartijansa sekä toteuttaa joukkokarkaamisen. Kapinan alkaessa oli vankilassa toistatuhatta vankia.

Useat sadat vangit onnistuivat salaperäisellä tavalla pääsemään vankilan asevarastoihin, saaden suuren määrän ammuksia ja aseita. Kapina puhkesi päivällisaikana ruokasalissa ja puolitoista tuntia myöhemmin oli kapina vielä täydessä käynnissä. Lentokoneilla on kuljetettu paikalle kansalliskaartilaisia, konekivääreitä ja kyynelkaasupommeja Denveristä.

Henry Thornton puhunut "yhteistoiminnasta"

YLISTELEE KANSALLISEN RAUTATIEJÄRJESTELMÄN TEHOISUUTTA

"Yhteistoiminta" työläisten vitsauksena

THORNTONIN OMAT RAHA-ASIAT HYVÄSSÄ KUNNOSSA

MONTREAL, lokak. 3. — Canadan kansallisen rautatiejärjestelmän presidentti Henry Thorton, puhuessaan täällä tänään kansainvälisen junamiesten yhdistyksen puheenjohtajain ensimäiselle edustajakokoukselle, ylisteli kansallisen rautatiejärjestelmän tehoisuutta. Järjestelmän tehokkuuden sanoi hän riippuvan kolmesta päätekijästä: politiikasta, mekanismista ja yhteistoiminnasta. Politiikalla hän sanoi tarkoittavansa yleisön suhdetta järjestelmään eikä järjestelmän poliitista johtamista, sillä politiikan täytyy pysyä tykkänään erossa liikkeestä ennen kuin sitä voidaan tehokkaasti johtaa. Sanoi uskovansa, ettei kenelläkään ole halua politiikallaan häiritä kansallisen rautatiejärjestelmän toimintaa, sillä koko Canadan asukkaat ovat tulleet käsittämään että kansallinen rautatiejärjestelmä on pidettävä erossa politiikasta.

Kansallisen järjestelmän koneellinen tehoisuus

Käsitellessään kansallisen järjestelmän koneellista kehitystä, sanoi hän Diesel sähköveturien tulevan olemaan suurimerkityksellisiä liikenteen tehostamisessa lyhkäisillä sivuteillä ja ratapihatyöskentelyssä. Arveli myöskin polttoaineeseen nähden olevan mahdollisen 75 prosentin säästön. Uskoi näiden veturien tulevan osottautuman käytännöllisiksi pienemmilläkin matkoilla.

Yhteistoiminta työläisten ja liikkeen välillä

Heikki kehui tehoisan yhteistoimintajärjestelmän olevan käytännössä pajatyöläisten keskuudessa jo pitemmän aikaa. Hiljattain on sama järjestelmä saatu aikaan radankunnossapitäjäin keskuudessa hyvällä tuloksella. "Me olemme aina ymmärtäneet, että rautatien menestys riippuu työstä ja aineista, eikä mikään muu vaikuta siihen" lausui hän. Tämä yhteistoiminta työläisten ja liikkeen välillä tuntunee Canadan kansallisella rautatiellä työskentelevien työläisten selkänahassa. Thornton on kylläkin ollut erikoinen nero tämän yhteistoiminnan aikaansaamisessa sillä hän on aina tehokkaasti osannut vedota vanhoillisten ammattijärjestöjohtajain kansallisiin tunteisiin, ja on heidän suosiollisella avustuksellaan saanut äärimäisen hiestytysjärjestelmän käytäntöön kansallisilla rautateillä, josta ei ole ollut muille hyötyä, kuin itselleen Thorntonille, sillä hän on saanut palkkansa nousemaan 95,000:een dollariin, vaikka liikkeen raha-asiat onkin kurjassa kunnossa.

Keinottelijat kärsineet suuria tappioita

Osakkeiden arvo putosi New Yorkin pörssissä yli 2 biljoonalla dollarilla

NEW YORK, lokak. 4. — Eilen tapatui täkäläisessä pörssissä huikea arvopapereiden romahdus, tehden se yli 2 biljoonaa dollaria. Toisten osakkeiden arvo laski \$5—\$25 ja muuan osakemäärä aleni \$70:lla. Sellaiset suuret aktiiviset osakkeet, kuin General Motors aleni \$133,937,500; United Sates Steel \$105,726,920; General Electric \$33,340,640; Standard Oil of New Jersey \$65,140,924; Canadian Pacific Railway \$13,596,932; Consolidated Gas of New York \$11,841,730 ja American Telephone, \$108,769,900.

Nämä suunnattomat laskut johtuvat viime aikojen suuresta keinottelusta, osakekauppiaiden ulkona olevien lainojen lisääntymisestä jne. Arvojen alennuksesta ovat keskiluokan pienemmät sijoittajat joutuneet eniten kärsimään. Pörssin aukioloajan viimeisillä minuuteilla vallitsi jo täydellinen paniikki ja osakkeita heitettiin menemään melkein mistä hinnasta tahansa.

GASTONIAN JUTUN VALAMIEHISTÖ ON KOKOONPANTU ENIMMÄKSEEN FARMAREISTA JA LIIKEMIEHISTÄ

Ketään työläisiä ei ole päästetty valamiehistöön—Jutun käsittely alkanut perjantaina

VAPAUTUNEITA LAKKOLAISIA UHATAAN VETÄÄ UUDESTAAN SYYTTEESEEN

Oikeuden määräyksellä on valamiehet haalittu teollisuusalueen ulkopuolelta

CHARLOTTE, lokak. 4. — Kahdestoista valamies valittiin eilen kello 4.21 ip. Gastonian juttua varten. Kaikki seitsemän, jotka valittiin eilen, ovat teollisuusalueen ulkopuolelta. Viimeiset kaksi ovat farmareita. Puolustusasianajajilla oli jälellä ainoastaan yksi epäämisoikeus ja yleisellä syyttäjällä kaksi kun valamiehistö saatiin täyteen.

Viimeiseen ehdokaslistaan kuuluvien joukossa oli vain kaksi työläistä, jotka selittivät uskovansa lakkolaisten syyttömyyteen ja kolistassa eilen oli vain 10 työläistä. Tämä osoittaa, millaisella huolella virkavalta on kokoonpannut ehdokaslistansa, jottei vain vahingossakaan pääsisi mukaan työläisille myötämielisiä aineksia.

Valamiehistö tulee olemaan koottuna melkein yksinomaan farmareista ja liikemiehistä. Oikeuden määräyksellä jo evättiin valamiehistöön pääsy työläisiltä.

Yleinen syyttäjä aloitti juttunsa tänä aamuna.

Komppanian asianajajat käyttäytyvät hävyttömästi

Valamiesehdokkaiden kuulustelussa tekivät syyttäjälakimiehet häikäilemättömiä huomautuksia, kuvastaen sitä, että tätä juttua käsitellään samalla mielellä, kuin mitä virkavalta osotti lakkolaisten ammunnassa Marionissa.

Asianajaja Cansler huomautti, puolustusasianajaja Jimisonin eräälle valamiesehdokkaalle tekemään kysymykseen, että toiset syytteessä olleet ei ole vapautettu jutusta, vaan voidaan uudestaan vetää syytteeseen.

"Oletteko työläinen", oli tavallinen kysymys, mikä esitettiin valamiesehdokkaalle. Myöntävä vastaus merkitsi valamiehistöstä hylkäämistä. Sensijaan saivat ehdokkaat kyllä sanoa uskovansa syytettyjen olevan syyllisiä, jos vain muodollisesti lisäsi tulevansa ratkaisemaan asian esitetyn todistusainehiston nojalla.

Vapautuneet vannovat jatkavansa taistelua

Ne Gastonian lakon johtajat, jotka ovat vapautetut jutusta, ovat julkaisseet lausunnon, jossa sanotaan, että syyttäjistön toimenpide heidän vapauttamiseksi vain todistaa, kuinka heikolla pohjalla koko juttu on ollut. Ne, jotka ovat vielä pidätettynä, ja joille vaaditaan nyt 20 vuotta vankeutta, eivät ole sen enemmän syyllisiä, kuin vapautuneetkaan. Syyttäjistö on yhtä halukas edelleenkin saattamaan työläiset sähkötuoliin, mutta joukkojen painostuksen vuoksi katsoo sen tällä kerralla mahdottomaksi. Sensijaan tulevat kutomokapitalistit tekemään vieläkin kaikkensa murskatakseen työläisten union. Vapautuneet työläiset selittävät, että ainoa keino, jolla he katsovat voivansa osoittaa solidarisuutensa sitä tukea kohtaan, mitä ovat saaneet kansainväliseltä köyhälistöltä tässä jutussa, on jatkaa taistelua vielä syytteessä olevien vapauttamiseksi ja unionsa rakentamiseksi.

ONTARION TYÖMINISTERI SEKAANTUNEE SILKKITYÖLÄISTEN LAKKOON

Toronto, lokak. 4. — Ontarion työministerin Forbes Godfreyn ilmotetaan sekaantuvan Ontario Silknit-yhtiön työläisten lakon sovitteluun. Mainittu lakko on kestänyt toista viikkoa ja mikäli porvarillisista lehtiuutisista on käynyt selville on lakkolaisilla hyvät mahdollisuudet lakkonsa voittamiseen, joka lieneekin syynä, että työministerin täytyy kiiruhtaa työnantajain avuksi. Herrain sovitteluista ei ole koskaan ollut työläisille hyötyä.

"Neuvostomaa" kadoksissa Sitkan ja Seattlen välillä

URHEAT LENTÄJÄT EIVÄT OLE SAAPUNEET PERILLE — ETSINTÄÄ JÄRJESTETÄÄN

SEATTLE, Wash., lokak. 4. — Sitkassa, Ketchinawissa ja Seattlessa olevia rannikkovartiokuttereita on määrätty lähtemään etsimään Neuvostoliiton lentokonetta "Neuvostomaata", joka on kadoksissa matkalla Sitkasta Seattleen. Lentäjien olisi pitänyt saapua perille eilen.

Kutteri "Cygan" on Ketchignawissa ja kutteri "Unalga" Sitkassa. Kutteri "Haida" Seattlesta varustautuu etsintämatkalle etelästä käsin. On esitetty arveluita, että lentokone olisi pakoitettu laskeutumaan mereen jonnekin British Columbian rannikolle.

Tulipalo tuhonnut kokonaisen kylän etelä-Puolassa

Viisi surmautunut, toistasataa saanut vaikeita palohaavoja ja 1,500 joutui kodittomaksi

VARSOVA, Puola, lokak. 4. — Keskiviikkona tuhosi tulipalo koko Slupia Novan kauppalan Kielcen lähellä. Kauppalan 1,500 asukasta joutuivat suojattomiksi. Tulipalon yhteydessä räjähti eräissä taloissa ammusvarastoja, joiden poliisi väittää kuuluneen kommunisteille.

Muuan ampumatarvevarasto räjähti kuitenkin eräässä synagogassa, mikä viittaa siihen, että ne ovat ilmeisesti kuuluneet fascisttaineksille, eikä kommunisteille. Poliisi on laskenut liikkeelle jutun, että Slupia Nova on toiminut aseiden hankintakeskuksena koko Etelä-Puolan kommunisteja varten.

Tuli riehui kauppalassa suorastaan kauhistuttavalla voimalla. Viisi ihmistä paloi kuoliaaksi ja 100 saivat niin pahoja vammoja, että odotetaan heidän kuolevan.

Bacha Sakaon vastoinkäymiset yhä jatkuvat

KÄRSINYT UUSIA TAPPIOITA KABULIN LUONA

Brittiläisten renki menettänyt 300 miestä ja paljon varusteita

PESHAWAR, Intia, lokak. 4. — Tänne eilen saapuneen tiedon mukaan on Sirkamin kukkulalla Gardezin luona tapahtunut suuri taistelu Afganistanin nykyisen ryöväriknuninkaan Bacha Sakaon, joukkojen ja vallasta syöstyn Amanullahin kannattajain välillä. Amanullahin kannattajia johti Nadir Khanin veli, Shah Mahmud. Nadir Khan johtaa nykyistä sotilaallista liikettä. Bacha Sakaota vastaan.

Sakaon joukot kärsivät tuntuvan tappion. Mahmudin joukot surmasivat 300 Sakaon sotilasta ja ottivat paljon vankeja. Lisäksi joutui heidän haltuunsa kolme kenttätykkiä, kolme Lewis-konekivääriä y.m. aseita. Gardezia pidetään Kabulin porttina.

Bacha Sakao kohosi Afganistanissa valtaan kaappauksen avulla, jota tuettiin brittiläisen imperialismin taholta.

Kuningas Amanullah, joka ylläpiti ystävällisiä suhteita Neuvostoliiton kanssa, syöstiin vallasta. Sen jälkeen on Afganistanissa ollut yhtämittaisia taisteluita.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.
Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

TOIMITTAJAT:
S. C. NEIL, A. VAARA, B. TENHUNEN, M. POHJANSALO, A. PÄIVIO.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjevaihtoilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset 50c palstatuuma. — Nimenmuuttoilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta $2.00 3 kertaa. — Asuntoeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Haluttaanetietoja ilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmottajien ja ilmotusagenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen.

General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos että milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Lehteen aiottujen ilmotusten pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivää edellisenä arkipäivänä.

Vapauden toimitus: Huoneusto 207, Mackey Building, 4 Durham St. Puhelin 5.6W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.
Vapauden paino ja latomo: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 2387W.

"Humanite"-lehden toimituksen puhdistaminen

Kansainvälinen sosialidemokraattinen lehdistö jälleen ulisee kovasti syystä, että Ranskan kommunistipuolueen pää-äänenkannattaja "Humanitesta" on erotettu kuusi toimittajaa. Tämän sosialidemokratian sydäntä pahoin järkyttäneen asian vaiheisiin tutustuminen on perin opettavaa, eritoten oikeistovaaraa vastaan kommunistipuolueissa käytävän taistelun kannalta.

Ennen elokuun ensimäistä päivää Ranskan hallitus hautoi uuden salajuonen vallankumouksellisia järjestöjä vastaan. Ranskan kommunistipuolueen ja vallankumouksellisten ammattiliittojen johtajia heitettiin tusinoittain vankilaan valtiopetoksesta syytettyinä. "Humanite"-lehden toimituksesta ja kommunistipuolueen sekä vallankumouksellisten ammattiliittojen päämajoista etsivät poliisit aineistoa "salaliitosta". Poliisit myös vierailivat työläisten ja talonpoikain pankissa, sillä, kuten taantumuksellinen lehdistö väitti, siellä piti olla Moskovan rahaa. Mutta kaikki raukesi tyhjiin!

Hallituksen ja poliisin hyökkäys työläisten ja talonpoikain pankkia vastaan jatkui vielä elokuun ensimäisen päivän jälkeenkin, kunnes se vihdoin suljettiin ilman vähääkään laillista oikeutusta.

Työläisten ja talonpoikain pankki oli perustettu vallankumouksellisten työväenjärjestöjen toimesta rahastamaan kommunistipuoluetta, ammattiliittoja, työläisurheilua, osuustoimintaa, vallankumouksellista lehdistöä j.n.e., kuten sen perustuslaissa säädettiin.

Näin ollen oli selvää, että hallitus työläisten ja talonpoikain pankin hävittämisellä aikoi lyödä koko vallankumouksellista liikettä ja ensi kädessä "Humanitea". Ei voinut olla epäilystä siitä, että pankin sulkeminen käsitti vain osan hallituksen salajuonesta kommunistista liikettä vastaan. Taistelua sen puolustamiseksi näin ollen täytyi käydä hallituksen vainotoimien vastustamisen yhteydessä, vainotoimien, joiden tarkotuksena oli ja on murtaa vallankumouksellisten järjestöjen vastustus teollisuuden järkiperäistyttämiselle ja Ranskan imperialismin sotavalmisteluille Neuvostoliittoa vastaan.

Puolustuslinja oli siis selvä. Se lisäksi selvästi osotettiin Ranskan kommunistipuolueen sihteeristön vetoomuksessa, joka julkaistiin "Humanitessa" elokuun 19 päivänä, kolme päivää työläisten ja talonpoikain pankin sulkemisen jälkeen.

Mutta mitä "Humaniten" erotetut toimittajat kuitenkin tekivät? He perääntyivät hallituksen ja poliisien hyökkäyksen edessä. Sen asemasta, että olisivat puolustaneet työläisten ja talonpoikain pankkia vallankumouksellisen liikkeen kiinteänä osana, vallankumouksellisten järjestöjen rahallisena laitoksena, he yrittivät edustaa työläisten ja talonpoikain pankkia "suurena proletaarisena luottolaitoksena", jonka tarkotuksena on "saattaa työläiset kykeneviksi välttämään porvarillisten pankkien riistoa". Tämä tietysti loi puhtainta lajia reformismia.

Kun hyökkäys työläisten ja talonpoikain pankkia vastaan oli luja suoranainen isku "Humanitelle", niin kysymyksessä olevat toimittajat edelleen yrittivät selittää "Humaniten" Jauresin lehdeksi ja vaieta siitä suuresta aatteellisesta muunnoksesta, joka "Humanitessa" on tapahtunut kommunistipuolueen johdon alaisuudessa sitten Toursin kongressin, jossa sosialistipuolue jakaantui kahtia. Tätä pelkurimaista perääntymistä ja kommunistien periaatteiden kieltämistä ei tietysti voitu sietää.

Tämän lisäksi täytyy mainita, että nämä toimittajat seurasivat edellä selostettua väärää linjaa työläisten ja talonpoikain pankin puolustamisessa tuon pankin johtokunnan eräiden jäsenten tahdosta ja kommunistipuolueen johtoa vastaan, joka uusiintuvasti kiinnitti näiden toimittajain huomiota heidän väärään linjaansa ja moitti heitä sen seuraamisesta. Täten he reformistisen linjan seuraamisen ja pelkurimaisen perääntymisen lisäksi vielä rikkoivat puoluekuria.

Kaikki tämä johti siihen, että Ranskan kommunistipuolueen poliittinen toimisto kutsui syylliset kuusi toimittajaa pois tehtävistään "Humanite"-lehden toimituksessa. Sosialidemokraattisen lehdistön vihainen ulina todistaa, että Ranskan kommunistipuolueen poliittisen toimiston puhdistamistoimenpide pirstoi sosialidemokraattien toiveet hyötyä kommunistipuolueen pää-äänenkannattajan joitenkin toimittajain reformistisen kannan vaikutuksesta kommunistisiin riveihin.

Huomioita ja huomautuksia

Samaan aikaan kuin porvaristo ja sosialidemokratia koettavat tuudittaa työväenluokkaa siihen harhaluuloon, että uudesta ihmisteurastuksesta ei voi olla puhettakaan, tosiseikat puhuvat murhaavaa kieltä niitä vastaan. Viimeisin näyte tästä on Ranskan uusi laivaston menoarvio vuodelle 1930. Se nousee 2,685,000,000 frangia ($107,000,000) eli lähes kymmenenmiljoonaa dollaria enemmän kuin v. 1929 aikana samaan tarkotukseen kulutetaan. Tästä summasta käytetään 46 pros. uusien sotalaivain ja Korsikan saaren ja Pohjois-Afrikan rannikon merilinnoitusten rakennuttamiseen.

* * *

"Me sanomme: ainoa ulospääsy tästä sodasta on vallankumous. Tukekaa kapitalistien sortamain luokkien vallankumousta, kukistakaa kapitalistien luokka omassa maassamme, ja siten asettakaa esimerkki toisille mailla. Tämä on sosialismia. Tämä on ainoa tapa taistella sotaa vastaan." — Lenin.

* * *

— Muutamassa Suomen lehdessä julkaistaan uutinen Maxim Gorkin tulosta Amerikkaan. Täällä ollessaan tulisi Gorki pitämään esitelmiä erinäisistä aiheista. Matkan järjestäjiksi mainitaan muuan amerikalainen kirjailijain yhdistys, jonka etunenässä toimii miljoneeriliberaali Mancken. Kerrotaan, että Gorki olisi lähettänyt pyyntöön myöntävän vastauksen. Matka tulisi käymään Ruotsin ja Englannin kautta.

Kuten tunnetaan oleskelee Gorki nykyisin Neuvostoliitossa, jossa hän on äsken esiintynyt kommunistien lastenjärjestön maatakäsittävän kokouksen avajaisissa, saaden suuria suosionosotuksia.

Neuvostoliiton lehdet kertovat Gorkin palaavan talveksi Italiaan, mutta tuleeko matka käymään Amerikan kautta, ei käy selville neuvostolehtien tiedonannoista.

Tukekaamme omia ehdokkaitamme maakuntavaaleissa

Canadan kommunistipuolue asettaessaan omat ehdokkaansa vastustamaan porvaripuolueiden ehdokkaita tulevissa maakuntavaaleissa tekee siten vedoten työläisjoukkoihin, osoittamaan, josko he tulevat edelleenkin seuraamaan kapitalististen puolueiden vaaliliverryksiä, joita kaikesta lipoisuudestaan huolimatta, ei tulla täytäntöön panemaan, tai josko he seuraavat kommunistisen puolueen taisteluohjelmaa, joka seisoo työväenluokan etujen takana, asettuen puolustamaan työläisten oikeuksia, joita virkavallan toimesta on pyritty tukahduttamaan. Edelleen puolue vaati inhimillisempien työ- ja palkkasuhteitten toteuttamista teollisuudessa, vaatien sellaisia kuin työpäivän lyhennyksiä palkkainkorotuksia elinkustannuksien tasolle, kuitenkin kaiken aikaa käsittäen porvarillisen hallituskoneiston olevan luonteeltaan sellaisen, että työläisillä ei ole mitään oleellisia saavutusia siltä odotettavissa. Porvarillinen valtio on laitos, joka turvaa hallitsevan, kapitalistisen, luokan etuja. Niinollen oleellisia saavutuksia siltä ei voida saada, joskin mahdollisia pienempiä reformeja voidaan pakoittaa silloin kuin puolueemme voima on niin laaja, että se voisi mobilisoida työläisjoukot kyllin suurilukuisina taaksensa. Kommunistinen puolue ei lankea parlamentarismiin luottamisen lokaan, siten kuin reformistiset puolueet ovat tehneet, vaan taistelee kapitalistista järjestelmää vastaan pitemmälle kuin parlamentin portaille saakka.

Kapitalistiset puolueet pyrkivät kalastamaan työläisten ääniä loistavilta kuulustavilla lupauksilla, joissa itseasiassa ei ole mitään työläisiä oleellisesti koskevaa muussa kuin negatiivisessa merkityksessä. Konservatiivinen parlamenttiehdokas McCrea, joka on pitänyt hallussaan kaivosministerin salkkua Fergusonin hallituksessa, puhuessaan konservatiiviselle vaalikokoukselle Sturgeon Fallsissa, selosti Fergusonin hallituksen politiikkaa pohjois-Ontarion vaalipiirejä kohtaan "osoittaen" miten tämä politiikka tulee olemaan suuresta merkityksestä näiden vaalipiirien äänestäjille.

Tarkistakaamme missä määrin salkkuherra McCrean esittämä politiikka koskee työläisiä ja pienviljelijöitä. Hänen puheensa ytimenä, porvarillisten lehtien raporttien mukaan, on ollut pohjois-Ontarion ylisteleminen, osoittaen suunnattomien luonnonrikkauksien kehittämiseen maakunnan hyvinvoinnin nostamiseksi. Missä määrin tulevat työläiset osalliseksi näiden luonnonrikkauksien kehittämisestä? He ainoastaan saavat kurjan osuuden raataa nälkäpalkoilla kuolemanloukuissa, tuottaakseen rikkauksia kaivosyhtiöille, joiden asialla McCreakin on. Mineraalilöytöjen kehittäminen hallituksen avustuksella tulee ainoastaan lisäämään riistoluokan voittosaalista, ruhjoutuneiden jäsenten, nousevan teollisuustapaturmain uhriluvun silikosiksen tai kaivosmiehen keuhkotaudin laajenemisen, kurjistuvien työsuhteitten ja kärjistyvän riistännän langetessa työtätekevän osalle. Porvaripuolueiden politiikka ei lupaa sen ruusuisempaa olemassaoloa pienviljelijöillekään vaikkakin näiden kalastelemiseen kulutetaan paljon energiaa, sillä ne muodostavat verrattain voimakkaan tekijän tulevissa maakunnallisissa vaaleissa.

Niinpä lupaillaan teiden rakentamista farmiseuduille; josko nämä lupaukset toteutetaan ollen kokonaan toinen seikka. Tällaisia lupauksia on tehty aikaisemminkin, mutta kaikesta huolimatta ei näitä parannuksia ole saatu aikaan, lukuunottamatta muutamia vaivaisia santadollareita, joita on sinne tänne tiputettu tiedottomien farmareiden nöyrinä pitämiseksi.

Koko porvarillinen ohjelma on peittelemättä mitä suoranaisin kapitalistisen luokan etujen turvauspolitiikka, työtätekevien harhaanjohtamiseksi joiden uskotaan narrimaisesti edelleen seuraavan maakunnan "hyvinvoinnin" korottamisliverryksiä. Konservatiivinen puolue lupailee saada avustusta maakuntahallitukselta kaivosyhtiöille, täten avustaakseen luonnonrikkauksien kehitystä ja "yleisen" (lue: kaivosporhojen) hyvinvoinnin lisäämistä!

Puhuessaan Sudburyn kaivosteollisuuden laajenemisesta, koetti McCrea todeta miten suuret joukot työläisiä ovat tilaisuudessa saamaan työtä nikkelikaivannoista, viitaten siihen suureen pääomasijoitukseen, johon nikkeliyhtiöt ovat viimeaikoina ryhtyneet. Mutta herra McCrea, entinen ja nykyinen Incon palkkalainen, ei mainitse kaivostyöläisten asemasta. Hän ei mainitse porvarillisena politiikkona niistä kurjista olosuhteista ja äärimäisestä riistännästä, jonka alaisena nikkelinkaivajain on raadettava ylen pitkiä päiviä. Luonnollisestikaan ei, sillä ainoastaan työväenluokan oma puolue, kommunistinen puolue, voi vaalipropagandassaan puhua työläisten etujen puolesta.

Kommunistinen puolue paljastaa tämän porvaripuolueiden vaalien aikana harjoittaman ilveilyn, osoittaen niiden suoranaisesti työskentelevän työläisten etuja vastaan kapitalistiluokan etujen puolesta.

Kommunistinen puolue käy ehdokkaitensa kautta vaalitaisteluun ohjelmalla, johon sisältyy väsymätön taistelu imperialistisia sotia vastaan ja Neuvostoliiton puolustamiseksi. Kommunistisen puolueen vaaliohjelma on työväenluokan vaaliohjelma, sillä se vaatii pikaisina myönnytyksinä kapitalistiselta valtiokoneistolta sellaisia parannuksia kuin työläisten vahingonkorvauslain uusiminen sellaiseksi, että se todellakin edes jossain määrin turvaisi työläisten olemassaoloa nykyisen kapitalistisen ratsionalisoinnin kiihtyessä teollisuudessa. Samoin vanhuuden eläkelaki ja äitiysavustuslaki ovat uudistettavat siten, että niistä olisi jotain hyötyä pienemmässäkään määrin työläisille, sen sijaan, että tällä kertaa ne ovat ehdottomasti merkityksettömät. Näiden lakien asettamat rajoitukset ovat sellaisia luonteeltaan, että ne muodostuvat ainoastaan ulkokullatuiksi fraaseiksi, joita voidaan käyttää kapitalistisen hallituksen taholta kansaa rauhoittavana harhakuvana. Sen sijaan, että näihin kysymyksiin ei ole hallituksella kulutettavanaan varoja, riittää kyllin miljooneja dollareita sijoitettavaksi rahayhtymäin rahastamiseksi, kaivos- y m. yhtiöiden voittosaaliiden suurentamiseksi työläisten, maakunnan vähävaraisen väestön, kustannuksella. Edelleen tulee kommunistinen ohjelma tuomitsemaan virkavallan vainotoimenpiteet työväenluokan oleellisia oikeuksia, puhe-, kokoontumis- ja painovapautta vastaan. Saman aikaan kun kommunistipuolue taistelee palkanalennuksia ja kärjistyvää ratsionalisointia vastaan teollisuudessa taistelee se myös suurien työttömien joukkojen turvaamiseksi nälkäkuolemalta. Työttömyys ei ole mikään satunnainen ilmiö, päinvastoin se on yksi kapitalistisen valtajärjestelmän eristämättömiä vaiheita, joka ei ole korjattavissa tämän järjestelmän sisällä. Kuitenkin vaatii kommunistipuolueen vaaliohjelma työttömyysavustusta maksettavaksi työttömille jonka avustuksen on oltava samalla tasolla järjestyneiden työläisten palkkojen kanssa.

Näiden vaatimuksien puolesta on työläis- ja pienviljelijäainesten ryhdyttävä voimakkaaseen työhön kommunistisen parlamenttiehdokkaan kannattamiseksi. Työtätekevien on kertakaikkiaan ryhdyttävä työhön ja toimintaan eristäytyäkseen niin konservatiivisen kuin liberaalisenkin puolueen johdatusnuorasta, ja tuettava omia ehdokkaitaan, osoittakseen seisovansa omien luokkaetujensa takana kapitalististen riistäjien etuja vastaan

M. P.

Uusi käänne Gastonian jutussa

Gastonian jutun kuulustelun uudelleen alkaessa Charlotten oikeustalolla syysk. 30 p., tapahtui se käänne, että kuudestatoista syytetystä vapautui yhdeksän, kolme naista ja kuusi miestä, sekä seitsemää vastaan muutettiin syytös ensimäisen luokan murhasta toisen luokan murhaksi.

Tämä muutos oikeustaistelun teknillisiin seikkoihin merkitsee suuria muutoksia, kuten esim. valamiehistön valitsemiseen y.m. Kun nyt syytettyjen luku on seitsemän edellisen kuulustelun kuudentoista asemesta, niin merkitsee se sitä, että lautakunta on valittava vähemmistä ehdokkaista ja puolustajien jäävääämisoikeus lautakuntaehdokkaisiin nähden rajoittuu vähempään kuin puoleen siitä, mitä se edellisessä kuulustelussa oli. Sen lisäksi on tuomari Barnhill uhannut, että jos ei lautakuntaa saada suunnittelujen mukaisesti valituksi, tulee hän sen nimittämään.

Miksi syyttäjät ryhtyivät tähän muutokseen? Todennäköisesti siksi, että he huomasivat laajaksi paisuneen työväen puolustustoiminnan tähden olevan mahdoton saada 13 syytettyä sähkötuoliin ja 3 elinikäiseen vankeuteen, varsinkaan sen jälkeen, kun syyttäjät (Manville-Jenckes Co. ja sen asiamiehet) olivat turvautuneet raakoihin murhatekoihin ja unionin organiseeraajain pahoinpitelyihin, jotka lainvalvojain taholta on pyritty painamaan villasella.

Nyt syyttäjät suunnittelevat voivansa helpommin ajaa lävitse toisenluokan murhasyytöksen kaikista aktiivisimpia lakkolaisia ja lakonjohtajia kohtaan. Syytteessä ovat nyt Fred E. Beal, George Carter, Clarence Miller, Joseph Harrison, William McGinnis, Louis McLaughlin ja K. Y. Hendricks. Heidät tarkoittaa Manville-Jenckes Co. sulkea elinikäiseen vankeuteen sentähden, että he ovat johtaneet Gastonian työläiset taisteluun alhaisia palkkoja, pitkiä työpäiviä ja kurjia olosuhteita vastaan. Se on heidän päärikoksensa ja sen rinnalla toinen "rikos" on se, että he ovat lakkolaisten mukana asettuneet itsepuolustukseen silloin, kun heitä vastaan hyökkäsi juopunut hurttalauma.

Mutta laajat työläisjoukot eivät pidä heitä rikollisina — päinvastoin, ne pitävät heitä oikeina työväenluokan esitaistelijoina, joiden pelastamisen puolesta on taisteltava kaikin käytettävissä olevin voimin ja keinoin. Heitä ei saa sulkea elinlakseen vankityrmiin, heidät on vapautettava, se on valveutuneitten työläisten tahto.

Tämän tahdon perillevieminen kuitenkin edellyttää työläisten taholta jatkuvaa joukkotoimintaa syytettyjen puolesta. Syyttäjien temppuilun ei saa antaa vähimmässäkään määrin heikentää lujaa puolustustoimintaa, vaan päinvastoin on kaikkialla tehostettava sitä ja pakoitettava syyttäjät kokonaan luopumaan katalasta otteestaan. Kysymyksessä edelleen on työläisten itsepuolustus- ja järjestäytymisoikeus. Niiden puolesta on taisteltava. Sitä merkitsee Manville-Jenckes yhtiön uhreikseen valitsemien työläistaistelijain puolustus. — Eteenpäin.

Voimat on keskitettävä vaalitaisteluun!

KIERTOKIRJE CANADAN SUOMALAISEN JÄRJESTÖN NELJÄNNEN ALUEEN OSASTOILLE

Kuten sanomalehdistä on saatu lukea, tulevat Ontarion maakunnan lainlaatijakunnan vaalit toimitettaviksi lokak. 30 pnä.

Canadan kommunistipuolue on asettanut työläisehdokkaan m.m. Sudburyn vaalipiiriin. Toveri Charles Marriott tulee esiintymään vaaleissa työläisten ja maaseudun raatajien ehdokkaana. Vaaleihin käydään tunnuksella: Luokka luokkaa vastaan! Sen perusteella tuodaan julki ne lähimmät vaatimukset, joiden puolesta työläiset ja pienfarmarit kootaan taisteluun. Työläisten järjestymisoikeutta on puolustettava, puhe-, paino- ja kokoontumisvapauden puolesta taisteltava. Kaivoskapitalistien riistomenetelmiä vastustettava, työpäivää lyhennettävä, palkkoja parannettava, työtehon kiristämiselle asetettava sulkuja, terveydellisiä olosuhteita korjattava, maaseudun pieneläjien asemaa on helpotettava, verot siirrettävä suuromistajien maksettavaksi, ja monta muuta vaatimusta on näissä vaaleissa voimakkaasti tuotava esille. Porvarillisen valtakomennon mädännäisyyttä on paljastettava. Ja sodan varusteluja on vastustettava.

Suomalaiset osastot monella paikkakunnalla voivat tehdä paljon näiden vaalien onnistumiseksi. Meidän on keskitettävä kaikki voimamme saattaaksemme ei ainoastaan oma jäsenistömme vaaleihin, sikäli kuin sillä on äänioikeus, vaan myöskin koko seutukunnan pieneläjät on saatava mukaan. Osastojen on ensitilassa valvottava, että paikkakunnan suomalaiset työläiset ja farmarit käyvät tarkastamassa vaaliluetteloita; on kehoitettava n.j. "kielisiäkin" naapureita vaaleihin. Jollei nimi ole luettelossa, on valitettava asiasta tk. 15 päivään mennessä. Luettelot ovat kunkin Townshipin kirjurin konttorissa tahi muussa julkisessa paikassa nähtävinä. Jokaisella Canadan kansalaisella on äänioikeus, joka on asunut maakunnassa yhden vuoden sekä vaalipiirissä kolme kuukautta.

Osastojen johtokuntien on kutsuttava osastot koolle pohtimaan vaaliasioista, järjestämään paikallista propagandaa, valitsemaan vaalikaarteja tekemään valistustyötä kodeissa. Vaalirahastoa on koottava sekä myötävaikutettava allekirjoitusten hankkimisessa vaaliasiakirjoihin j.n.e. On kerättävä luettelo jäsenistöstä, ketkä jäsenistä ovat äänioikeutettuja, jotta saataisiin kaikki vaaleihin.

Vaaliasiamiehenä tulee toimimaan toveri Martti Parker (Pohjansalo), joka tulee kiertämään eri paikkakunnilla kokoamassa äänioikeutettujen nimiä vaaliasiakirjoihin j.n.e. Kehoitamme avustamaan häntä voimien mukaan kullakin paikkakunnalla. Julkisia vaalikokouksia on pidettävä, joissa selvitetään vaalikysymyksiä ja vaatimuksiamme.

Kaikkialla on noustava liikekannalle työväen yhteisen vaaliryntäyksen edistämiseksi. Tiedottakaa aluetoimikunnalle, mitä olette tehneet vaalien onnistumiseksi.

Toveruudella

Aluetoimikunta.

Naisten osasto

Selostus työläisnaisten liiton Port Arthurin piirin edustajakokouksesta

Raportti Port Arthurin piirin työläis-naisliitto-osastojen edustajakokouksesta, joka pidettiin Fort Williamissa 25 p. syyskuuta 1929.

Kokouksen avasi piirisihteeri Aili Hautamäki kello 10 ap. sekä esitti kokoukselle työjärjestyksen, joka pienin muutoksin hyväksyttiin. Kokoukselle valittiin puheenjohtajaksi Sanna Kannasto ja pöytäkirjuriksi Martha Bohm.

Otettiin esille edustajain nimi- ja paikkakuntaluettelo, joka oli seuraava työjärjestyksessä. Port Arthur: Marth Bohm, Anni Takoja, Hilda Oxman, Olga Alanen, Elsie Väyrynen. Fort William: Sigrid Puumala ja Anni Kyyny, sihteeristön jäsen. Intola: Hilda Ojala ja Gustava Polvinen. Alppila: Katri Lassila ja Sanni Tilvis, laajennetun ryhmäsihteeristön jäsen. Kivikoski: Kirsti Pitkänen, Taimi Pitkänen ja Helena Lukkarinen. Tarmole: Aino Jäntti ja Aino Pitkänen. North Branch: Sanna Kannasto. Hulda Aho. Fort Frances: Aino Tiistola. Finland: Hanna Neil. Nolalu: Kyllikki Suominen. — Kaikille yllämainituille edustajalle annettiin kokouksen suhteen täysivaltaiset oikeudet. Sopii mainita, että piiriin kuuluvat Nipigon, Wolf Siding, Conmee ja Millar, eivät olleet kokouksessa edustettuina.

Seuraavaksi valittiin kokoukselle tarvittavat virkailijat. Ponsikomiteaan Aili Hautamäki, Olga Alanen, Sanni Tilvis. Pöytäkirjan tarkastajiksi Anni Takoja ja Sigrid Puumala. Lehtiraporteriksi Vapaudelle Olga Alanen. Toverittarelle Sanni Tilvis, sekä Ukranian Labor News'ille Aili Hautamäki. Ilmapöytäkirjuriksi valittiin Aili Hautamäki, jonka lukemaan lupaantui Aino Tiistola, kokouksen päättäjäisiltamassa.

Seuraavaksi kuultiin sihteeristön toimintakertomus ja lausuttiin paheksumislause sen johdosta että sihteeristö ei ollut laatinut kirjallista yhtenäistä, koko piiriä käsittävää toimintakertomusta, joka olisi ollut tärkeä koko piirin toimintaa selostavana. Sihteeri kuitenkin selitti ei saaneensa kaikilta naisten liiton osastoilta tietoa niiden toiminnasta, joten oli mahdoton laatia koko piiriä käsittävää kertomusta, ja että hän lukisi niiden osastojen raportit, jotka olivat ne lähettäneet. Tätä kokous ei hyväksynyt. Useat edustajat antoivat suullisen raportin ryhmän tai osastonsa toiminnasta, joten sihteeri luki selostuksen piirin tilanteesta sekä tehtävistä. Vastaisuuteen nähden kokous velvoitti kaupungin siteeristön laatimaan koko piiriä käsittävän toimintakertomuksen ehdottomasti, kuin myöskin huolehtimaan piirin N.L. osastoille lähettämällä kokoustensa pöytäkirjat laajennetun ryhmäsihteeristön jäsenille.

Tämän jälkeen seurasi toveri A. T. Hillin tervehdys kokoukselle. Hän piti samalla pienen mutta opettavaisen puheen, hän erikoisesti painosti naisten mieliin erikoisia seikkoja ja asioita, varsinkin kysymyksessä olevan imperialistisen sodan vaaraa, tehostaen miten juuri N. L., voisi olla auttavana aineksena paljastamassa imperialistisen asian ajajia, jotka kokoavat suoranaisia sota-armeijoita, kuin myöskin nuorisolle selventää ja näyttää että heidän työnsä ja toimintansa ei koskaan saisi koitua sodan avustamiseksi, vaan sitä vastaan. Hän myöskin painosti järjestämättömien järjestämistä, kuin myöskin puolustusliiton avustamista, ja että muokata suopeata maaperää luokkavangeille, sekä myöskin maakuntavaaleihin valmistautumista N. L. osastojenkin taholta. Samalla hän painosti sitä, että liiton pitäisi pyrkiä ottamaan käytännöllisiin asioihin osaa, eikä olemaan vain kasvatuksellinen järjestö.

Otettiin yksi tunti päivällislomaa, jonka jälestä toimitetussa nimihuudossa huomattiin jonkun myöhästyneen, päätettiin antaa myöhästyneille huomautus.

Otettiin esille alustukset mutta jätettiin ponsikomitealle, joka siirtyi syrjään tekemään niistä yhteenvetoja, koska useammalta paikkakunnalta oli alustuksia samoista asioista, joskin hiukan eri muodoissa.

Sitten seurasi kysymys pioneerityöstä sekä lasten ja nuorison kotikasvatus. Valmistukset siltä jätettiin sihteeristön tehtäväksi, sen jälestä joukoille lähetettäväksi, koska katsottiin että se on paras keino saadaksemme työn piirissä yhtäläistetyksi.

Kysymys nuorisokurssien jatkamisesta. Tästä asiasta tuli keskusteltaissa päätökseksi, että piiri kuudennen naisten edustajakokous jättää nuorisokurssikysymyksen piirikomitean sekä naisten sihteeristön huoleksi, samalla kehoittaen että piiritoimikunta pitää rahastamista yllä. Samalla velvoitettiin jokaista T.N.L. vointinsa mukaan rahallisesti kursseja avustamaan, erikoisesti painostaen että kurssit pidetään ensikesän alkana taas tässä piirissä.

North Branchin alustus nuorisokurssioppilaiden alkeisopetuksesta hyväksyttiin, kuin myöskin että kurssilaiset valittaisiin jo vuoden alussa. Asiasta tarkempi huolehtiminen jätettiin sihteeristölle.

Osuustoimintakysymys siirrettiin ponsikomitealle. Ponsi hyväksyttynä oli seuraava: Sentähden, että osuustoiminta on yksi niistä toimintamuodoista, joiden avulla voidaan koota laajoja työläisjoukkoja luokkavalistustyön alaiseksi, on tämä kokous sitä mieltä, että Työläisnaisten Liitto tekee kaikan voitavansa osuusliikkeiden onnistumiseksi. Sihteeristöä velvoitettiin järjestämään erityisen osuustoimintaviikon, jolloin T.N.Liiton osastojen tulee työskennellä osuustoiminnan hyväksi.

Väkijuomakysymys, tämä paljon katkeruutta ja puutetta luova ilmiö, kuuluu niiden onnettomuuksien joukkoon, joihin tämä järjestelmä pyrkii painamaan työväen joukkojen yksilöt. Väkijuomien välttämisen tarpeellisuus kuuluu niin läheisesti nuorison kasvatukseen, että nämä kaksi kysymystä olisi keskusteltava yhdessä. Me emme voi poistaa vanhemmista niitä monia huonoja puolia, joita heissä ilmenee, mutta meidän on sen sijaan tehtävä kaikkemme että nouseva polvi kulkee terveen elämän latua ja samalla kun toimitaan väkijuomien myyntiä vastaan, on ennenkaikkea opetettava lapsille ja nuorisolle väkijuomain karttamisen tarpeellisuutta.

Puhujakursseihin nähden päätettiin pitää entinen päätös voimassa. Sanna Kannasto lupautui ottamaan vastaan oppilaita, joten katsottiin että jokainen T. N. Liitto-osasto on velvollinen lähettämään kyvykkäitä oppilaita, jolla paikkakunnalla suinkin on sellaisia nuoria tyttöjä ja poikia, joilla on halua opetella puhujaksi.

Imperialistisen sodanvastaisen työn järjestely jätettiin sihteeristölle, jonka tulee valvoa että elokuun ensimäinen päivä ja mahdolliset muut sotavastaiset mielenosoitukset tulee onnistumaan.

Palvelijoiden järjestön herättäminen synnytti vilkkaan keskustelun, että mitä keinoja olisi käytettävä saadaksemme palvelijoiden järjestön uudelleen henkiin, saadaksemme heitä ymmärtämään järjestäytymisen tarpeellisuuden. Työn järjestely jätettiin sihteeristölle.

Kiertävän kirjaston perustaminen pioneereille ja nuorisolle sai täydellisen kannatuksen ja päätettiin se perustaa. Jäi sihteeristön huoleksi.

Englanninkielen opiskelu jätettiin pitemmittä keskusteluitta sihteeristön huoleksi, kuin myöskin naisten osanotto poliittiseen toimintaan jäi sihteeristölle.

Koulupiiri ja kyläpolitiikasta hyväksyttiin ponnet: Liiton maaseutuosastojen jäsenet voivat tehdä erittäin arvokasta työtä suunnittelemalla yhdessä ketä valitaan koululautakuntiin, laatimalla oman ehdokaslistansa muitten vasemmistoryhmien kanssa ja huolehtimalla tarmokkaasti vaalitoiminnasta heidän hyväkseen. Samalla voidaan toimia uskonnon sekä muiden taannuttavien oppien opettamisen vähentämiseksi tai kokonaan poistamiseksi järjestämällä koululasten ja vanhempain kokouksia ja valistustilaisuuksia.

Sairaus- ja apukassa. Finlandin N. L. alustus asiasta keskustelun jälkeen hyväksyttiin ja päätettiin että syrjäisillä seuduilla on oikeus jokaisella N. L. osastolla keskuudessaan perustaa ja pitää yllä pientä hätäpurahastoa ja on myös jokainen osasto oikeutettu käyttämään rahat tarkoitustaan vastaaviin asioihin. Mutta samalla on myöskin velvollinen katsomaan, ettei se missään tapauksessa tule olemaan vastuksena luokkataistelun tiellä.

Kuultiin sihteerin tiliraportti, joka pidettiin hyvänä ja myönnettiin tilivapaus, tilin tarkastajain lausunnon perusteella.

Toverittaren arvostelu. — Keskustelussa ilmeni, että lehti on kutakuinkin tyydyttävä toimitukseen nähden.

Toverittaren Canadan aluenumeron suhteen uudistettiin entinen päätös, että saataisiin se maaliskuun loppupuolella. Sanna Kannasto lupautui ilmoittamaan tästä Canadan eri alueiden sihteeristöille.

Naisten, nuorison ja lasten yhteisiä juhlia kannatettiin, koska on näyttänyt että juhlia on tullut liian monet ja niin ollen ovat ne muotustuneet liian tyhjiksi ohjelman ja muun puolesta eikä lainkaan tarkoitustaan vastaaviksi. Juhlien ajaksi määrättiin tulevan kesän heinäkuu, puolivälistä sen loppuun. Aluekomitealta juhlalupaa kysymään valittiin Hilda Oxman.

Sihteeristön valinta. — Aili Hautamäki pyysi eroa sihteerin toimesta, joka hänelle myönnettiin ja tilalle valittiin Olga Alanen. Sihteeristöön valittiin Anni Manner ja Martha Bohm Port Arthurista ja Ilmi Syrjä Fort Williamista, ja vielä täydennettiin sihteeristöä valitsemalla Aili Hautamäki lisäksi englannin kielen käytön vuoksi.

N. L. osastojen arkistonhoitajaksi, joka kerää arkiston ja huolehtii sen

Port Arthurin uutisia

Vierailumatkan tekee Port Arthurin osaston näytelmäseura t.k. 12 päivänä Nolalun Suomalaisen järjestön osaston haalille, esittäen kolminäytöksisen hauskan näytelmän "Avioliittokoulu". Kappale ei kaipaa pitempiä puhvauksia, sen nimi jo puhuu itsepuolestaan. Toverit, meillä täällä Arthurissa suurennetaan parhaillaan haalia, ja hyvä siitä tuleekin kunhan kerkiää valmistua, mutta nyt emme täällä voi toimia mitään, siksi olemme pakoitetut että emme aivan unohtaisi toimintaamme näyttämölläkään, lähtemään pienelle vierailumatkalle. Paitsi kappaletta tulee ohjelmassa olemaan kupletteja, sekä tietysti tanssia lopuksi. Kappaleessa kun ei ole kuliisien muuttoa niin pannaan se läpi joutuin, että jää aikaa vielä noin tunti tanssillekin. Ja se aika tanssitaan hurjasti. Katsokaa ilmoitus tästä numerosta.

Sama näytelmä sekä ohjelma esitetään seuraavana lauantaina t.k. 19 p. Nipigon osaston haalilla ja Intolassa t.k. 26 p. Varustautukaa toverit nauramaan ja nauttimaan.

Mieskuoroon otetaan vielä uusia jäseniä jos halukkaita ilmaantuu heti. Aika lähenee jolloin vietetään ne suuret "avajaisjuhlat", silloin pitäisi laulun kaikua. Harjotukset ovat keskiviikkona kello 8 illalla sekä sunnuntaina kello 7 illalla. — W.

Joulurahat Suomeen

Kurssi

Smk. 39.40 Canadan dollarista

LÄHETYSKULUT

40c lähetyksistä alle $20.00, 60c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 50c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Suomen rahaa ostetaan. Kurssi $2.45 sadasta Suomen markasta.

Laivapilettejä myydään

Tiedustakaa pilettiasioita.

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street, Port Arthur, Ontario

VAPAUS MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St., Montreal, Que.

AARO KIVINEN
Kirkland Lake, Ont.

JOHN VUORI
South Porcupine, Ont.

CHARLES HAAPANEN
Osuuskauppa, Timmins, Ont.

JOHN WIRTA
957 Broadview Avenue, Toronto, Ont.

DAVID HELIN
eri paikkakunnilla Pohjois-Ontariossa

Yli kymmenen miljoonaa Suomen markkaa on lähetetty tämän vuoden ajalla ja jokainen lähetys on mennyt hyvästi perille.

Me emme ketään kiihota rahojansa Suomeen lähettämään, mutta jos niitä kerran lähetetään, niin tehtäköön lähetys työläisten oman liikkeen, Vapauden, kautta.

Joululahjaksi on Phonographi edullinen.

Phonographeja sekä levyjä saa Vapauden Sudburyn ja Montrealin konttorista.

Lähettäkää toisilta paikkakunnilta tulevat välitykset nimellä ja osotteella:

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Neuvostoliiton ulkopolitiikka ja kansainväliset suhteet

Tov. Rykovin selostus neuvostojen viidennelle edustajakokoukselle

(Jatkoa edelliseen numeroon)

"... samaten myös sellaiset sotilaalliset toiminnat, kuin esim. aseellinen sekaantuminen vieraan valtion sisäisiin asioihin, saarto, vieraiden alueiden, vieraiden satamien j.n.e. sotilaallinen miehittäminen. . . ."

"... Sopimuksen kieltäminen ei rauhallisten keinojen joukkoon on luettava myöskin sellaiset kuin kieltäytyminen rauhallisten ja normaalisten suhteiden jälleensolmimisesta tai näiden kansojen välisten suhteiden katkaiseminen, jotka toiminnat — merkiten tilakysymysten synnyttämistä — kärjistävät suhteita ja edistävät sodan puhkeamiselle suotuisan tilanteen muodostumista."

"... Neuvostohallitus ei voi suostua kaikenlaatuisiin muihin välihuomautuksiin, jotka voivat tehdä sodan oikeutetuksi, erikoisesti niihin välihuomautuksiin, joiden tarkoituksena on poistaa sopimuskirjasta, Kansain Liiton ohjesäännöstä ja Locarnon sopimuksista johtuvat päätökset."

Jo näiden välihuomautusten pintapuolisimmastakin tarkastelusta selviää syvä periaatteellinen eroavaisuus, mikä on olemassa neuvostohallituksen politiikan ja porvarillisten valtioiden politiikan välillä tässä kysymyksessä.

Emme ainoastaan kaikkia mutta aikaisemmin allekirjoitteneet ja asianmukaisesti vahvistaneet Kelloggin sopimuksen, vaan lisäksi katsomme välttämättömäksi käyttää sitä hyväksemme Neuvostoliiton ja sen kanssa rajatusten sijaitsevien maiden välisten rauhallisten suhteiden lujittamiseksi. Koska olimme aivan varmat siitä, että Kelloggin sopimuksen virallinen vahvistaminen pitkittyy tavattomasti (tämä edellytyksemme osoittautuikin — sopimus ei ole vieläkään astunut voimaan), ja koska taas jokainen askel rauhallisten suhteiden lujittamisen puoleen on politiikallemme ja etujemme turvaamiselle suurena saavutuksena, niin ehdotimme Neuvostoliiton naapurivaltioille sopimuksen allekirjoittamista sen voimaanastumista odottamatta, t.s. ehdotimme sen allekirjoitettavaksi ennenkuin kaikki sopimukseen ensiksi liittyneet valtiot sen virallisesti vahvistavat. Paljon tarvittiin meiltä aikaa ja ponnistuksia, ennenkuin saimme tämän rauhallisen aloitteemme toteutetuksi ja muutamien hallitusten vastarinnan murretuksi. Moskovan pöytäkirjan allekirjoittivat helmikuun 9 p:nä v. 1929 SNTL, Puola, Latvia, Viro ja Rumania. Myöhemmin yhtyivät siihen Turkki, Persia, Liettua ja Danzigin vapaakaupunki.

Tehdessämme yhteenvetoja ulkopolitiikastamme Neuvostojen IV Edustajakokouksen jälkeisiltä vuosilta on meidän todettava kaikkien aseistariisuntamista valmistelevain komissionin töiden tuloksettomuus. Rinnan tämän kanssa on sanottava, että aivan perusteettomat ovat niiden poliitikkojen ja kirjailijoiden toiveet, jotka luulevat meidän lakkaavan taistelemasta rauhan puolesta nyt, kun Kansain Liiton komissioni on hyljännyt kaikki neuvostoehdotukset. Meidän taistelumme rauhan puolesta tulee — yhä enemmän ja enemmän laajentuen — jatkumaan samanlaisella aktiivisuudella eteenkinpäin. Meidän on kuitenkin muistettava pidettävä mielessämme se seikka, että kaikkien diplomaattisten suhteiden — kuten aseistautumistouhun, rauhan asian ja kaikkien kansainvälisen politiikan kysymysten — pohjana ovat maailmanjärjestyksen ratkaisevat taloudelliset edut.

IV. Nykyisen kansainvälisen tilanteen perusspiirteet

Maailman kapitalismin nykyisessä rakenteessa on kaksi peruspiirrettä. Ensimäisenä niistä — valtava hyvin nopea monopoliluontoisten taloudellisten suuryhtymien kasvu, mikä tapahtuu joskus yhden valtakunnan puitteissa, joskus taas kansainvälisessä mittakaavassa aivan poikkeuksellisen tekniikan nousun ja suurten ratsionalisoimissaavutusten pohjalla ja toisena — eri maiden välisen kilpailun kiihtyminen taistelussa markkinoista ja voitoista sekä luokkaristiriitojen voimistuminen jokaisen valtion sisällä.

Viime aikoina on Euroopassa II Internatsionaalen toimihenkilöiden keskuudessa alkanut muodostua teoria joka on mitä räikeimpänä ilmaisuna II Internatsionaalen siirtymisestä porvariston leiriin. Tämän uuden teorian ydin sisältyy pääasiassa siihen että yksityisten tuotantolaitosten voimakkaiden yhtymien muuttuminen suurtrusteiksi, konserneiksi j.n.e. on todisteena sodanjälkeisen kapitalismin rauhallisesta luonteesta. Todellisuudessa tapahtuu kuitenkin päinvastoin sillä juuri näiden kaikkien kartellien ja trustien mahdin voimistuminen ja kapitalististen järjestöjen kasvu valtioiden sisällä kärjistää — voimistamalla ja järjestämällä vastakkaisia voimia — taistelua eri valtioiden välillä ja luokkataistelua valtakuntien sisällä. Sosialidemokraattinen "järjestynyt kapitalismi" ei tuo mukanaan rauhaa, vaan hirveän sodan.

Kaikki muutokset tekniikan, ratsionalisoinnin ja kapitalismin järjestömuotojen aloilla latoutuvat koko painollaan työväenluokan ja talonpoikaiston hartioille. Esitän tässä vain muutamia esimerkkejä teknillisestä kehityksestä, joka suuresti huonontaa työväenluokan asemaa ja kiertämättömästi aiheuttaa luokkaristiriitojen kärjistymisen porvarillisessa yhteiskunnassa.

Esim. traktorilaitteiden mekanisoiminen antaa Brooklynin 328 hiilitonnia tunnissa kuluttavalle sähköasemalle mahdoll. tulla toimeen ilman ainoatakaan lämmittäjää. Eräällä Niagaran sähköasemalla tuotetaan yhden työvuoron aikana puolimiljoonaa kilowattia sähköenergiaa, ja tuo yksi työvuoro käsittää kaikkiaan 8 työläistä. Muutamissa kutomatehtaissa, joissa on otettu käytäntöön automaattiset itsekutojat, hoitaa yksi kutoja 24 konetta; vielä verrattain vähän aikaa sitten hoiti yksi työläinen vain 4—6 kutomakonetta. Am. Yhdysvaltain erään terästrustin tehtaissa kestää prosessi, johon kuuluu raa'an rautamalmin muuttaminen teräskiskoiksi, kaikkiaan 48 tuntia.

(Jatket.)

Jouluonnitteluja Suomen lehtiin

Tänä, samoin kuin edellisinäkin vuosina, välitämme onnentoivotuksia kaikkiin Suomessa ilmestyviin puolueemme sanomalehtiin. Jokainen sanomattakin tietää, että täten kerääntyneet varat menevät Suomen vasemmistolaisen työväenliikkeen avustamiseen. Lähettäkää siis toivotuksia runsaasti. Toivotuksien hinta on 25 senttiä joko yhdeltä tai koko perheen nimeltä ja osotteelta. Muistakaa, että JOKAISEEN LEHTEEN MENEVÄT TOIVOTUKSET ON EHDOTTOMASTI KIRJOTETTAVA ERI PAPERILLE.

Suomen lehtiin menevät toivotukset pitää olla sisällä lokak. 30 p. mennessä. Asiamiehille annetaan tavallinen alennus. Missä ei asiamiestä ole, pyydetään jonkun toverin keräämään nimiä ja lähettämään ne, raha mukana, Vapauden konttoriin. Vaivoistaan voi kerääjä pidättää palkkiokseen 10 prosenttia.

Kirjottakaa nimet ja osotteet selvästi. Kirjottakaa musteella ja ainoastaan yhdelle puolen paperia ja eri lehdille menevät eri paperille.

Lähettäkää toivotukset osotteella

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Vapauden joulukorttimallit

Vapauden joulukorttimallit on lähetetty näinä päivinä kaikille asiamiehille. Jos joku ei ole saanut, ilmottakaa Vapauteen ja teille lähetetään uudet mallit. Malleja lähetetään, pyydettäessä, muillekin eikä ainoastaan asiamiehille. Tilatkaa malleja metsä- ja yksityisille kaivoskämpiköille, joilla ei Vapauden asiamiestä vielä ole.

Asiamiehet voivat ottaa huomioonsa, että tänä vuotena on Vapauden korttien mallivarasto runsaampi kuin milloinkaan ennen ja hinnat ovat erittäin halvat. Näinollen kun reippaasti käy tehtävään on helppo saada paljon tilauksia. Kaikkien korttien mukana lähetetään sopivat kuoret.

Lähettäkää tilauksia heti nyt, sillä myöhemmin tulleet eivät mahdollisesti ehdi tarpeeksi aikasin valmiiksi, Suomeen lähettämistä varten.

Tov.

Box 69 VAPAUS Sudbury, Ont.

säilyttämisestä, valituksi tuli Anni Takoja.

Keskusteltiin T. naisten liiton jäsen verosta ja jäsenkorteista. Jätettiin laajennetulle ryhmäsihteeristölle.

Velvoitettiin jokaisen T. naisten liiton osaston pitämään kahdet iltamat vuodessa puolustusliiton hyväksi, lisäksi velvoitettiin joka ryhmän pitämään iltamat Workerin avustamiseksi.

Kokous päätti lähettää protestin Gastonian sekä Toronton tapahtumien johdosta. Protestia laatimaan valittiin Aili Hautamäki ja Olga Alanen.

Edustajain matkakulut päätettiin maksaa kokouksen lopettajaisiltaman tuloista.

Seuraavana vuonna päätettiin pitää edustajakokous Port Arthurissa syyskuun alkupuolella sihteeristön lähemmin määräämänä päivänä.

Kokouksen meno oli vilkasta ja sujui hyvin yhteisymmärryksessä ja toveruudessa. Mainita sopii siitä hyvästä kasvipöydästä, jonka Williamin naiset olivat järjestäneet kokouksessa olijoille. Kokous loppui kello 6 illalla ja lopuksi laulettiin kansainvälinen.

Illalla sitten oli neuvottelukokouksen päättäjäiseksi juhlat, joista tulot oli 41 dollaria. Samassa tilaisuutessa kannettiin kolehti Gastonian lakkolaisten hyväksi, joka tuotti $21.90.

Kokouksen puolesta — O. Alanen.

Piirin sihteerin osote on tästä lähtien:

Olga Alanen,
27 Dalton Ave.
Port Arthur.

Kuvaus havainnoista Neuvostoliitossa

Norjan metsä- ja maatyöväenliiton puheenjohtajan tov. Odegorin ja "Ny Tidin" toimittaja Invald Jakobsenin kertomus Neuvostoliiton matkalta

Venäjän maa- ja metsätyöväen toverillisella avustuksella saivat allekirjoittaneet tilaisuuden tehdä matkan Kauka-asian tasavaltaan. Käytämme hyväksemme tilaisuutta esittääksemme lyhyesti niitä vaikutelmia, joita saimme matkalta ja jotka haluamme saattaa liiton ja kaikkien tietoon. Erikoisesti se, mikä pistää Neuvostoliitossa kävijän silmään, on sosialistisen rakennustyön yleinen ja voimakas kasvu. Sen huomaa kaikilla aloilla. Neuvostotasavallan teollistuttamisen rinnalla on saavutettu suuria saavutuksia talouden kollektivisoimisessa ja koneellistuttamisessa. Työväen lainsäädäntö on myöskin voimakkaasti ja vaikuttavasti levinnyt maatalouteenkin, jonka puolesta puhuu maatalouden voimakas kehitystempo. Kulakkiryhmien jätteitä vastaan käydään todella tarmokasta ja tietoista luokkataistelua.

Väestön yleinen elämäntaso on noussut. Kaikista selvimmin tämän näkee väestön vaatetuksesta, sen ravinnon hankinnasta ja asunto-oloista niin kaupungeissa kuin kylissäkin. Huolimatta siitä, että muutamat kulutustarpeet täällä ovat kalliimpia kuin länsi-Europan maissa, niin täytyy todeta, että väestön suurten kerrosten yleinen ostovoima on vastaavasti kasvanut teollisen elämän kasvun kanssa.

Liikennevälineet toimivat suurella täsmällisyydellä, huolimatta siitä, että on olemassa teknillisten tarpeiden ja välineiden puutetta yhä kasvavan matkustajaliikenteen kulutuksessa. Muutamissa paikoissa pidämme tarkoituksen mukaisena ja välttämättömänä junien järjestämistä paikallista liikennettä varten. Tämän yhteydessä suurella tyydytyksellä osotamme automobiililinjaa Vladikavkas-Tiflis. Tiestä on kolme kilometriä puhkaistu vuoreen ja sen lisäksi kokonainen joukko tämän vuoristotien muita osia on alati epäkunnossa, joten vain hyvin suurella varovaisuudella ja taidolla voi kulkea. Huolimatta näistä erikoisen vaikeista olosuhteista suoritetaan liikennettä säännöllisesti ja ilman pienempiäkään myöhästymisiä.

Huomattavia ja vertaansa vailla olevia muistoja jäi meille käynnistä neuvostotalous "Gigantissa" ("Jättiläinen") Pohjois-Kauka-asiassa. Sen 120 tuh. hehtaria käsittävästä maa-alasta oli osa jo kynnetty viljalle ja loppukin pian tulee kynnettyä. Tämä valtava neuvostotalous käsittää yhtä suuren alan kuin suurin järvi Norjassa. Me saimme täysin objektiivisen käsityksen tästä mahtavasta laitoksesta ja tulimme siihen vakaumukseen että sen toimintaa varten on jo edeltäkäsin laadittu tarkka suunnitelma ottamalla siinä huomioon täydellisen koneellistuttamisen niin maan muokkauksessa, sadon korjuussa kuin kuljetuksessakin. Työvoiman ja koneiden käytössä ovat niin ratsionalisoidut menetelmät, että työn tuottavaisuus nousee korkeimpaan rajaansa, joka onkin välttämätön edellytys suunnitelman toteuttamiseksi. Sopiville paikoille on rakennettu täydellisesti uusia kaupunkeja. Aroilla kiertelevät puhelinlinjat ja vasta rakennetut nykyaikaiset tiet.

Neuvostotalouteen saavuimme juuri silloin, kun siellä alkoi viljan korjuu. Siitä huolimatta, että sinne oli kerääntynyt valtavia työläisjoukkoja, mitä erilaisemmista aineksista ja että ammattitaitoiset konemiehet ja työnjohtajat eivät vielä aivan täysin voineet hallita monimutkaista työtä, sadon korjuu kävi erittäin hyvin.

Toverien kanssa keskustellessa me teimme erilaisia tiedusteluja työläisprikaadien lukumäärästä, heidän jokapäiväisestä elämästään ja oloistaan. Käsityksemme mukaan näistä kysymyksistä voi saada oikean kuvan vasta toisen (tai kolmannen) sadon jälkeen, vasta silloin kaikkiin mahdollisiin väitteisiin voi saada lopullisen vastauksen.

"Gigantin" talouden asettaminen puhtaasti tehdaspohjalle vastaa niitä käsityksiä, joita meillä on tulevaisuudesta, tämä johtuen siitä, että neuvostotalous ei ole ainoastaan puhdas maatalouslaitos, mutta sen on oltava myöskin huomattavassa määrin vallankumouksellinen agitaattori ja sitä "Gigant" on.

Samassa piirissä kuin "Gigant" on myöskin suomalaisten Amerikan Yhdysvalloissa v. 1922 perustama maatalouskommuuna. Kommunan työssään saavuttamat tulokset ovat erikoisen ihastuttavia ja kiitettäviä. Tämän kommunan puhtaasti koneellinen tuotanto on epäilemättä ollut suureksi hyödyksi "Gigantia" perustettaessa.

Edelleen me pidämme tarpeellisena pysähtyä tarkastelemaan työläisten käytettävissä olevia parantoloita ja sanatorioita. On totta, että suuri osa näistä laitoksista toimii vielä jonkun verran käsityöläismäisesti, joka johtuu niiden käytön huomattavasta laajenemisesta ja sen mukana sopivien huoneustojen puutteesta. Mutta pääasia on se, että parantoloiden ja sanatorioiden varustaminen ja rakentaminen jatkuvasti paranee ja että niissä valtavat määrät työläisiä ja talonpoikia saa levätä.

Matka hyvin varustetulla höyrylaiva "Krimillä" painui erikoisesti mieliimme. Jokaisessa pysähdyspaikassaan pitkin Mustanmeren rannikkoa se laski rannalle ja otti satoja uusia matkustajia ja näiden matkustajien keskuudessa vallitsevana aineksena olivat työläiset. Ilolla toteamme ne suuremmoiset saavutukset joita on saavutettu levon ja voimien kokoamisen alalla verrattain suurelle toverijoukolle, niille jotka vallankumouksen ja sen jälkeisenä sosialistisen rakennustyön aikana ovat tehneet rasittavaa työtä. Erikoisen vaikutuksen teki meihin käynti tsaarin entisessä palatsissa Livadiassa, joka nyt on muutettu talonpoikaissanatorioksi — kannis kuva saavutuksesta, josta talonpoikaisto saa kiittää vallankumousta.

Matka Kauka-asian tasavallassa saattoi meidät vakuutetuksi siitä, mikä merkitys kansallisuuskysymyksellä on Neuvostoliitossa ja osoitti millä tavalla vallankumous ratkaisi kansallisuusproblemin. Porvariston ja sosialidemokraattien puheet sorretuista kansallisuuksista ovat kaikkea perää vailla. Päinvastoin siellä vallitsee todellinen kansallinen kulttuurivapaus joka onkin ollut perusehtona maan hyvin nopeaan taloudelliseen ja sivistykselliseen nousuun.

Me kävimme myöskin Batumin lähellä, Tsahvan asemalla olevilla teeistutuksilla. Mielämme rikoisesti kiinnitti työ kaikkien mahdollisten teelajien istuttamiseksi ja talonpoikien avustuksella hyvin ratsionalisoidut teeviljelykset.

Käynnit Batumin ja Jaltan lähellä olevissa kasvitieteellisissä puistoissa osoitti meille, mitenkä nämä puistot ovat ahtaista tieteellisistä kokoelmista muuttuneet eläviksi ja ratkaiseviksi tekijöiksi valtavassa työssä maan taloudellisen elämän kohottamiseksi. Tätä todistavat laboratoriot ja suuremmoiset puutaimistot, joissa kasvatetaan aivan uusia puulajeja (Nikitinin puisto Jaltan lähellä). Erikoisen silmäänpistävä on läheinen yhteistyöskentely työläisten ja spesialistien kesken ja siinä valtava innostus ja tietoisuus, joka erikoisen merkittävänä ilmenee erikoisesti nuorten keskuudessa.

Matkamme lopussa kävimme pioneerileirillä Sevastopolissa. Siellä lapset elivät kurinalaista ja terveellistä elämää, joka on yhdistetty hyvin korkealla tasolla olevaan poliittis-kulttuurilliseen työhön. Siellä nuori polvi valmistautuu suureen perintöönsä, suurimpaan mitä ihmiskunta koskaan on jättänyt jälkeläisilleen. Olimme hyvin iloisia saadessamme solmita kirjeenvaihtoyhteyden heidän ja Norjan pioneerien välillä.

Me saimme myöskin mahdollisuuden tutustua työpalkkoihin ja työehtoihin eri paikoilla, sekä myöskin niihin suuremmoisiin tehtäviin, joita Neuvostoliiton maa- ja metsätyöväenliitto on asettanut itselleen. Siinä suhteessa totesimme työläisiä joukottain vedettävän ammattiliittotyöhön, lukutaidottomuuden lopettamis- ja neuvostotyöhön sekä yleensä maan poliittiseen elämään. Maa- ja metsätyöväenliitto osallistuu aktiivisesti maa- ja metsätalouden uudestijärjestämistyöhön avustamalla kollektivisoimista ja koneellistuttamista. Tämän lisäksi näyttelee liitto suurta osaa valtavassa maaseudun elämän kohottamistyössä kehittyneempien taloudellisten ja sivistyksellisten elämänehtojen luomiseksi.

Vaikeudet ovat lukuisia ja suuria. Vielä tehdään virheitä ja virheellisiä arvioitakin, johtuen se toisinaan niiden toverien, jotka välittömästi työskentelevät joukkojen keskuudessa, riittämättömästä tilanteen ymmärtämisestä. Mutta kaikkia näitä virheitä korvaavat moninkertaisesti todelliset saavutukset.

Kaikkien ammattiliittojen, mutta erikoisesti veljesliittojemme edessä on suurena työvelvollisuutena Neuvostoliiton suojaamiskysymyksen tunnetuksi tekeminen, muistaminen, että meidän on kaikin keinoin vastustettava kaikkia sotilaallisia tai taloudellisia hyökkäyksiä Neuvostoliittoa vastaan ja parannettava yhteyttä neuvostomaassa ja kapitalistisissa valtioissa olevien ammattiliittojen välillä.

Kaikkialla liikkuessamme näimme kommunistisen puolueen voimakkaan ja varman käden. Olemme täysin vakuutettuja, että linja, jota puolue johtaa maatalouden uudelleen järjestämiseksi kollektivisoimisen perustalla on täysin oikea, ja että ilman sellaista taistelevaa tekijää kuin Neuvostoliiton kommunistinen puolue on, maan edessä olevia vaikeita tehtäviä niin ulkonaisella kuin sisäiselläkin rintamalla ei kyetä ratkaisemaan. Ainoastaan kommunistisen puolueen johdolla työläis- ja talonpoikaisjoukot voivat toteuttaa sosialistisen uudelleen rakentamisen. Elokuun 1:n päivän mielenosoitukset osoittivat työläisten, talonpoikien ja puna-armeijalaisten selsovan yhtenä miehenä puolueensa ja sen rauhanpolitiikan takana, mutta ovat valmiita joka hetki taisteluun jos imperialistit alottavat hyökkäyksensä.

Eläköön Neuvostoliiton kommunistinen puolue!

Eläköön "Gigant" — todiste maa- ja metsätyöväenliiton valtavasta vaikutuksesta ja sen taistelusta sosialismin puolesta!

Eläköön työväenluokan kansainvälinen yhtenäisyys sosialismin ja Neuvostoliiton puolustamiseksi!

SUOMESTA

TYÖLÄISNAISELLE EI LÖYTYNYT SYNNYTYSPAIKKAA

V.k. 12 p. aamuna löysivät eräät henkilöt noin 1 km. Vaasasta n.s. Ripsilaksossa sijaitsevasta ladosta heikossa kunnossa olevan naisen. Hän oli edellisenä iltana synnyttänyt lapsen ollen sen kanssa löydettäessä vielä yhteydessä. Lapsella, enempää kuin äidilläkään ei ollut peitteenä muuta kuin verisiä riepuja, huolimatta siitä että olivat joutuneet olemaan avonaisessa ladossa syyskylmän yön.

Näin onnettomissa olosuhteissa synnyttämään joutunut äiti saatettiin ihmisten hoivaan. Toivuttuaan kertoi hän olevansa työläisnainen Tilda Koskiniemi, kotoisin Jalasjärveltä, mutta nykyisin kirjoilla Vaasassa. Hän oli edellisenä päivänä käynyt pyytämässä Vaasan synnytyslaitokseen, mutta ei häntä sinne otettu "tilanpuutteen vuoksi," kuten hänelle oli ilmoitettu.

Myöskin Vaasan kunnalliskotiin oli nainen käynyt pyytämässä, mutta yhtä huonolla tuloksella. Sinnekään hän ei kelvannut, vaan väitettiin hänen olevan toispaikkakuntalaisen. Näinollen ei synnyttävällä naisella ollut muuta paikkaa kuin avoin lato.

Edelläoleva tapaus kuvaa, miten yhteiskunnan taholta suhtaudutaan työväenluokan yksilöihin. "Humanisuudella" ylvästelevä yläluokka unohtaa tämän humaanisuuden alaluokan jäsenen ollessa kysymyksessä.

JÄLLEEN TUOMITTU VIISI "VALTIONPETTÄJÄÄ".

Ohranan alotteesta syntyneen "valtiopetos"-syytteen johdosta kivennapalaisia ja viipurilaisia työläisiä vastaan on Viipurin hovioikeus v.k. 13 p:nä antamallaan päätöksellä tuominnut talollisenpoika Matti Ilosen 3 vuodeksi, työmies Eino Naulapään 2 vuodeksi, sekä talollisenpojat Antti Karvasen ja Eino Viljam Hyytiän ja talollisen Juho Heikki Savolaisen kunkin 1 vuodeksi kuristushuoneeseen. Viipurilaista ajuria Pekka Miettistä ja hänen vaimoaan Helenaa sekä kivennapalaista Tuomas Lempistä vastaan ajettu syyte on kumottu. Savolaisen tuomio on ehdollinen 4 v. koetusajalla. Sen ohessa on takavarikkoon otettu kirjallisuus tuomittu menetetyksi ja käyttämättömyyteen saatettavaksi sekä Ilosen ja Naulapään pistoolit ja panokset kuin myös Iloselta takavarikoidut 451 mk. julistettu valtiolle menetetyksi, Ilonen, Naulapää, Karvanen ja Hyytiä on tuomittu saamaansa "taloudellista hyötyä" suorittamaan valtiolle Ilonen 2,400 mk., Naulapää 900 mk., Karvanen 1,700 mk. ja Hyytiä ja Savolainen on yhteisvastuullisesti tuomittu valtiolle korvaamaan todistajain palkkiota 1,418 mk.

GENERAL REPAIR SHOP

Korjaamme ja terotamme heinänleikkuukoneita. Korjaamme gramafooneja, polkupyöriä. Työ taataan.

Pete Travaglini

Puhelin 1551 - 29 Durham St.
Box 721 Sudbury, Ont.

A. NIEMI,

Tähtikaupan yläkerrassa

Tel. 499. — Box 2034. — Sudbury.

Valokuvaustyötä kaikesta lajista, suurennuksia ja raamia.

Pyssymiehen moraali

Tapahtui järkyttävä onnettomuus. Jokainen tunsi kouristuksen sisimmässään. Kaikki puhuivat kamalasta seurauksesta, syihin ei vielä ole ennätetty kiinnittää huomiota.

Ihmiset ikäänkuin lakkasivat hetkeksi hengittämästä; jokin salaperäinen salpasi kurkkua. Kuoleman saalis oli niin järkyttävä, että se hypnotisoi ihmiset valtaansa ja ajattelemaan omaa kohtaloaan.

Tosin vain hetkeksi. Ihminen ei jouda kauan askartelemaan kuoleman ajatuksissa. Se rientää eteenpäin, uusiin ponnistuksiin, uudelleen yrittämään miten voittaisi luonnon voimat.

Tehtaat kävivät, koneet ryskivät, huvittelupaikat avasivat ovensa ja elämä alkoi suuntautua entiselle uralleen. Ihminen on vain ihminen. Tulee tekohurskas ja moittii, on pyhästi suuttunut ja vapisee valheellista vanhurskautta.

Hänen mielestään eivät ihmiset saisi muuta kuin madella tomussa ja tuhassa, voihkia katse taivaalle tähdättynä ja huutaa "voivoita".

Mutta kaikki tuo ei koske häntä itseään. Se on vain tarkoitettu niille, joiden tulisi aina olla orjia, aina kidutettuja ja aina halveksittuja.

Se on pyssymiehen moraalia, sillä itse hän ottaa pyssyn olalleen, tallustelee "maneesille" ja opettelee ampumaan pilkkaan, jotta hän voisi, jos myrsky ja luonnonvoimat eivät tee riittävän suurta hävitystyötä, itse ryhtyä auttamaan kuolemalle saalista.

Kun suuren surun murtamat omaiset hautasivat rakkaimpiaan maan poveen, niin pyssymies luki toisille moraalia ja meni itse ammuskelemaan ja räiskimään murha-aseellaan. Häntaan vaeltajille tahtoi pyssymies laulaa viimeisen hymnin. "Jos vältätte myrskyn, on olemassa murha-ase, joka tekee saman palveluksen."

Taikka tämä pyssymies meni omaan "klubiinsa", kahvilaansa ja samanhenkisten seuraan ja joi ja mässäsi, mutta kansan olisi pitänyt sulaa murheeseen, jotta hänellä itsellään olisi hyvä olla.

VARMOJA MERKKEJÄ

munuaistaudista ovat pistokset selässä, vaivaloinen virtsanheitto ja kivennäiset. Gin Pillsit lieventää munuaistaudin, rauhoittamalla ja parantamalla tulehtuneita osia. 50c laatikko kaikissa apteekeissa.

CHERBOURGIIN—SOUTH HAMPTONIIN

Lokak. 10	Marrask. 7	MONTROSE
Lokak. 17	Marrask. 14	MONTCALM
Lokak. 24	Marrask. 23	MONTCLARE

LIVERPOOLIIN

Lokak. 11		DUCHESS OF BEDFORD
Lokak. 18	Marrask. 15	DUCHESS OF RICHMOND
Lokak. 25	Marrask. 22	DUCHESS OF YORK
Lokak. 26	Marrask. 26	MINNEDOSA
Marrask. 1		DUCHESS OF YORK
Marrask. 8		MELITA

GLASGOWIIN—BELFASTIIN

Lokak. 10	Marrask. 8	MELITA
Lokak. 18	Marrask. 15	DUCHESS OF RICHMOND
Lokak. 26	Marrask. 26	MINNEDOSA
Marrask. 1		DUCHESS OF ATHOLL
Marrask. 22		DUCHESS OF YORK

EMPRESS PALVELUS — CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN

Lokak. 31	EMPRESS OF SCOTLAND

Yhteys Hullista Suomeen joka keskiviikko

Lähempiä tietoja hinnoista sekä purjehduksista halutessanne kääntykää kenen tahansa Canadian Pacifin Laivayhtiön asiamiehen puoleen tai C. H. White, District Passenger Agent, North Bay, Ont.

Canadian Pacific

Maailman suurin matkustus Järjestelmä

Halutessanne lähettää rahaa omaisillenne Europaan, tehkää lähetys Canadian Pacific Expressin välityksellä.

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

FRED LEE, PESULAITOS, POIKAtalon vieressä Sudburyssa. Hyvä työ ja halvat hinnat. Puhelin 365. Pestävät haetaan kun ilmotetaan puhelimella ja toimitetaan puhtaana takaisin.

SUOMALAINEN MUSIIKKI-, TUpakka- ja Makeis-kauppa 20 Elm St., Sudbury, Ontario. Myytävänä kaikenlaisia musiikkia ja soittimia. Tupakkaa ja makeisia saatavana. Musiikki opetusta annetaan. Kirjeisiin vastataan heti. Hj. Hamari, Box 98, Sudbury, Ont. (TTL

TORONTO, ONT.

CARL SUNDHOLM, KELLOSEPPÄ. Lähettäkää kellonne korjattavaksi tällä osotteella: 246 Queen St. W. Puhelin Adelaide 6856. Toronto.

KALUSTETTUJA HUONEITA, 24 Robinson St. (Queen St. ja Bathurstin lähellä). Mrs. N. Johnson. (Ttr.L.

SOO, ONT.

METSAMIESTEN TARPEITA. — Valjaat, teltat. Kärrytarpeita. — Hinsperger Harnes Co., Ltd., Sault Ste. Marie, Ont.

MONTREAL, QUE.

ED HELSBERG, ASIOIMISTO, 926 St. Monique St., puhelin Harbour 8556. Tulkkina, asiakirjoja, oikeudessa tulkkina sekä muita alaani kuuluvia asioita.

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.

Kulissimaalarit huomatkaa!

Ammattitaitoinen kunnollinen "kulissimaalari" halutaan työhön heti. Kirjoittakaa osoitteella: (236

S. J. Osasto,
316 Bay St., Port Arthur, Ont.

The Algoma Ice Cream Parlor

Ensiluokan makeiskauppa, tupakkaa, sikaareja ja paperosseja sekä juomia

S. DRAJANOFF
Hearst, Ont.

Halutaan tietää

Olkaa niin hyvä ja sanokaa minulle missä oleskelevat ystäväni Eino Visa, J. W. Luhtala, Kalle Luhtala, Kalle Ahosaari ja E. Blom? Minä kävin hiljan Jonquieressa ja Kenogamissa, Que., mutta en tavannut E. Blomia enkä omiani. Olen ylitse ajettu ja pilalle turmattu. Tahtoisin niin mielelläni tavata teitä, eli saada kirjevaihtoa. Olkaa niin hyvät ja armahtakaa minua, niinkuin minä armahdin teitä ja rakastin ja luotin teihin. Kunnioittaen ystävällisesti teidän, autolla turmattu:

Ivar Autunen,
Hearst, Ont.

KIPU RINNAN ALLA

Ja Vatsassa, Päänpakotus, Kitkerää vettä suussa, Sydämen poltto, pakotus selässä ja kylkiluiden alla, Sappitauti, Keltatauti, Kova vatsa ja yleensä heikko ruuansulatus ovat kaikki Vatsakatarrin tuntomerkkejä.

Tämä tauti on hyvin yleinen kansamme keskuudessa ja sen oireet ovat niin monet ja vaihtelevat, että monikin luulee itseään vaivaavan sydän-, keuhko- t. m. taudin, vaikka se johtuu ainoastaan heikosta ruuansulatuksesta. — Lukekaa mitä tämä mies sanoo lääkkeestä;

Lawler, Minn.

Mr. P. A. Lignell.

Teiltä tilaamani lääkkeen No. 250 olen käyttänyt ohjeiden mukaan ja olen taas terve mies. Kiitos teille hyvästä lääkkeestä.

Kunnioit.. Daniel Kalliomäk.

Täydelliseen hoitoon kuuluu suuri-pullo lääkettä, pulveria ja pillereitä sisällisesti nautittavia, täysi kuun hoito. Tilatkaa lääke No. 250. Lähetetään postissa postikulut suoritettuna $2.50.

—Lignellin Apteekki on suurin—
—Suom. Apteekki Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.

Keski-Ontarion uutisia

Sudbury

"ISÄN"

esitys aloitetaan tänä iltana täsmälleen kello 9. Näytelmä esitetään ainoastaan kerran. Käykääpä tutustumassa huomatun kirjailijan A. Strindbergin kirjoittamaan näytelmään.

SOLU ENSIMÄISEN KOKOUS

on Niittysellä maanantai-iltana kello puoli 8.

Whitefish

Menneitä huveja. Syyskuun 28 p:nä järjesti kyläryhmä kukkailtamat "The Worker"-lehden hyväksi, joista oli tuloja $3.55. Sateisen ilman vuoksi iltamat epäonnistuivat.

White Fishin näyttämöllä esitetään kappale "Suuruuden hullu", yhdessä näytöksessä. Ken haluaa nauraa yhden illan osalle, voi sen kaiken saada lauantaina, 5 p. lokakuuta.

Osuuskaupan jakelupaikat, joita on luvultaan kolme meidän farmiseudulla, ovat vilkkaassa menossa. Onpa saanut melko suuren kannattajajoukon. Ja miksi ei, saahan sieltä ensiluokan tavaraa päivän hinnoilla, ja onhan se aivan kynnyksellä, joten ei tarvitse päiväänsä kuluttaa, jos kahvipaunaa tarvitsee. Kaikki joukolla osuuskauppaa kannattamaan. — Kirjeenvaihtaja.

LABERGE LUMBER COMPANY
Täydellinen varasto rakennustarpeita

A. Fournier Ltd.
11 Elm St., Sudbury, Ont.
KIINTEIMISTÖLAINOJA
HENKI-, PALO-, TAPATURMA-, AUTO- JA AKKUNALASI-VAKUUTUKSIA
Arthur Lahti, suomal. liikeapulainen.

New Baking Co.,
Sudbury, Ont.
Valmistamme ruoka- ja kahvi- sekä pikkuleipiä
PUHELIN 2572
Box 1296 —— 382 Antwerp Ave.

SIISTIÄ HUONEITA SAATAVANA
Lähellä rautatie asemia
964 Cathedral St., Montreal, Que.
Puhelin Plat. 3308
HEIKKI STRÖM

MATKAILIJAKOTI — ja — RUOKALA
ANTILA ja NISULA, omist.
2 Chemin Du Pont St., Kenogami, Q.

Myytävänä

Kuuden huoneen talo, uusi lämmityslaitos ja kiinteä astiakaappi., pyykkiastioita. Tiedustelkaa: 357A Foley St., Port Arthur, Ont. (236

Dr. O. D. LEGGE,
Hammaslääkäri
29 ELM ST., SUDBURY, ONT.
Mulligan Drug Storen yläkerrassa
Auki klo 9:ään illalla.

I. S. SALO
Kulta- ja kelloseppä, tekee ensiluokan työtä halvimmalla. Suuri varasto timantteja, kelloja y.m. kulta- ja hopeatavaraa.
192 S. Algoma Street,
Port Arthur - Puh. N. 1238

KOLIA ja PUITA
Laberge Lbr. Co.
Puhelin 777
Sudbury, Ont.

Pernun Veljesten SERVICE TAXI
PÄIVÄ- JA YÖ-PALVELUS
Suomalaiset ajurit.
Puhelin 2330 Sudbury, Ont.

TALVI PALTTOO

Nyt on parhain aika valita paltto. Jos ette nyt halua sitä, me säilytämme valitsemanne palton, pienellä etumaksulla. Pääasia kuitenkin on, että valita nyt, kun varasto on eheä.

Varasto sisältää parhaat englantilaiset tuotteet, ja silmiä hiveleviä värivivahduksia, joita ei voi esitellä. Ainoastaan personallisesti nähtynä voitte saada täyden tyydytyksen.

HINNAT KOHTUULLISET

Karl Lehto
SUDBURY — ONTARIO

ILOA JA RIEMUA

S. J. Port Arthurin Os. Näytelmäseura

— esittää —

Hauskan 3-näytök. huvinäytelmän

"Avioliittokoulu"

SEURAAVISSA PAIKOISSA:

Suom. J. Nolalun Osaston Haalilla t.k. 12 p.
Nipigon Osaston Haalilla t.k. 19 päivänä
Intolan Osaston Haalilla t.k. 26 päivänä

Henkilöt:	Esittäjät:
EMIL SAUKKO, asianajaja	E. Järvi
VIOLA, hänen vaimonsa	Tyyne Säntti
EMMI, Violan äiti	Lempi Palo
ESKO HURME, asianajaja	F. Mäkilä
HÄKKINEN, isäntärenki	W. Airola
MARI, hänen vaimonsa	Fanni Hämäläinen
ELLI, palvelustyttö	Elin Suvanto
JALO, konttoripoika	E. Salo

Ohjelmassa tulee vielä olemaan "kupletteja" Willeltä ja Mäkilältä näytöksen jälkeen.

SEKÄ NOIN TUNTI TANSSIA

Alkaa täsmälleen kello 9 illalla
Saapukaa nauramaan ja nauttimaan!

Pääsymaksu 35 senttiä — P.A.S.O. NÄYTELMÄSEURA.

Expertti Kellojen Korjaustyötä

Tehdään Workingman's Jewelry Store, Ylösen saunan vieressä
SUOMALAINEN KELLOSEPPÄ PALVELUKSESSAMME
H. WEINSTEIN
140 DURHAM ST. — SUDBURY, ONT.

Parturiliikkeeni
7 Durham St. Sudbury, Ont.
MATTI AHO
Palvelee teitä aina auliisti ammattitaitoisella työllä (K.L.

Ensiluokan Neulomo
98 Elm St. E., Sudbury, Ont.
Toinen lattia, huone No. 1, puhelin 1519. Otan tilauksia vastaan omista sekä teettäjän kankaasta. HELMI LÄHDE, Sudbury, Ont. (10-12

Willamette Blvd. Sanitarium

on suurin ja monipuolisin terveyden hoitola lännellä. Physio-Therapy osastossa ovat nykyajan parhaat sähköhoitovälineet aina X-ray koneisiin asti. Täysihoidossa nopein apu akute ja kroonillisissa taudeissakin. 18 vuoden kokemus hieronnan, ruokajärjestyksen ja terveyskylpyjen alalla.

Drs. Kokko & Kokko,
467 Willamette Blvd., Portland, Ore. Puhelin: Walnut 6747.

FINNISH BAKERY
Box 39 Schumacher, Ont.
Korppu- ja leipä-tilaukset nopeaan ja huolellisesti täytetään. (TTL

A. PARENT

118 DURHAM STREET,
PHONE 1454
Sähkö, putki ja lämmitystyötä
Sähköuuneja, pyykinpesukoneita ja tarpeita
NOPEA JA HYVÄ PALVELUS, olipa iso tai pieni työ
SUDBURY, ONTARIO

H. WICKSTRÖMIN
RÄÄTÄLILIIKE
22 Monk St., Box 1168, Sudbury. Silitys ja puhdistustyö tehdään huolella. Puhelin 1871.

YKSINÄISET
Jos kaipaatte ystävää tilatkaa Lemmen Sanomat, paras suomalainen naimailmoituslehti. Maksaa 50 centtia v.k., yksityisnumerot 10 c.
The Lemmen Sanomat,
L. Box 266, Ironwood, Mich.

HIEROJA

Hugo Seppälä
Antaa hierontaa Lehtelän saunalla joka arkipäivä
9—11 ap. 2—9 ip.
Tulee kotia myöskin pyydettäessä.
Puhelin 1444w. Box 1862
Sudbury, Ont.
(TL)

Yhdistyneet Tovereiksi Toisilleen

DAGMAR JOAN LEHTINEN
— ja —
TOMI VILHO RANTANEN
Sudburyssa, Ont., Tiistaina, Lokakuun 1 p:nä 1929.

Liikkeenhoitaja Halutaan

Uusi Co-Operativinen maitoliike, Port Arthurissa, haluaa liikkeenhoitajan. Hakijalla täytyy olla suosituksia useamman vuoden kokemuksesta kaupunkilaisista pastoriseeraus- ja pullotuslaitoksista, sekä voinvalmistusliikkeitten hoidosta. Niinikään täytyy hakijan ehdottomasti olla perehtynyt Co-Operativisen liikkeen johtamiseen, sekä olla tarmokas valvomaan liikkeen menojen hyvää ja säästelijästä järjestelyä kuin myöskin kauppaa ja jakelua persoonallisesti. Etu tila henkilölle, joka omaa englannin ja suomen kielen taidon ja lisäksi on kykenevä tekemään mekanillista työtä maitoliikkeissä.

Hakemukset, palkkavaatimuksineen, täytyy olla sisällä lokakuun 21 päivään mennessä. Hakijan on oltava valmiina saapumaan toimeensa heti kutsun saatuaan, marraskuussa. Todistukset ja suositukset palautetaan. (235

THUNDER BAY CO-OP. DAIRY LTD., JOHTOKUNTA,
Box 97, Port Arthur, Ont.

HALUTESSANNE NOPEUTTA, VOIMAA, HELPPOA AJOA ja pienimaksuisen ylöspidon, ostakaa
FORD AUTO
Me johdamme autojen myynnissä. Olemme myyneet yli 100 enemmän autoa kuin toiset välittäjät.
$116.00 käteismaksu
loppu helpoilla ehdoilla
Sudbury — McLEOD GARAGE — Ontario

Soo, Ont., ilmoituksia

Finnish Co-Op. Merchants Limited

SOON SUOMALAINEN OSUUSKAUPPA

välittää ensiluokan ruokatavaraa. Päivän halvimmat hinnat. Useammat Soon ruokatavarakauppiaat ovat pakoitettuja laskemaan hintojaan pysyäkseen meidän tasollamme. Toivomme edelleenkin kannatustanne kaupungissa, samoin linjalla ja lähiympäristöllä.

369 Wellington St., West. — Puheiln 1810.

WEST END RAUTAKAUPPA
MAALEJA, ÖLJYJÄ ja VERNISSAA — HUONEKALUJA ja URHEILUTARPEITA
COSCO ja BONIFERRO, omistajat
(Vastapäätä Imperial pankkia)
139 James Street — Puhelin 1176 — Sault Ste. Marie, Ont.

Hilma Lindemanin SAUNA
on avionna joka arkipäivä 12—12 yöllä.
Huron ja Albert katujen kulmassa
SOO, ONT.

W. W. BALDWIN
Rakennustarpeita
Lautaa, päreitä, ovia ja ikkunoita, y.m.
— Puhelin 1824 —
540 Dundas St. ja A. C. R.
SAULT STE. MARIE, ONT.

Leipää
ja leivoksia tarjoamme summissa ja vähittäin kovaa leipää ja korppuja lähetetään pyydettäessä.
STEELTON BAKERY
Puhelin 2293 W.
309 Wellington St., W., Soo, Ont
Matti Ketola

FAUSTO STUDIO
Sault Ste. Marie, Ont.
Puhelin 857W — 367 Albert St. W.
Ensiluokan valokuvia, värikosketus- ja kokonaisvärjäystyötä.
Erikoisalamme vihki- y.m. kuvia.

Orthophonic Victrola fonografeja
ja uusia suomalaisia levyjä.
Tulkaa katsomaan meidän varastoa
BARNES DRUG CO.
SAULT STE. MARIE, ONT.

McFadden & McMillan
Asianajajat, lakimiehet, notariot y. m.
Konttori:
SAULT STE. MARIE, ONT
Uriah McFadden, K. C.
E. V. McMillan.

J. A. MacInnes, B.A. — W.H.C. Brien
MacINNES & BRIEN
Lakimiehet, Asianajajat, Notoriot
363 Queen Str.,
Sault Ste. Marie, Ontario
Konttori vastapäätä Sault Streettiä
Rahaa lainataan halvimmalla korolla

A. THOUN
Naisten, miesten ja lasten vaatetustavaraa
Puhelin 785 W. - 139-141 Huron St.
Albert St. W. kulmassa
SAULT STE. MARIE, ONT.

JOHN KONKA
JALKINELIIKE
Hyvä työ ja halvat hinnat.
375 Albert St. — Soo, Ontario

Ruokaa ja asuntoa
saatavana. (P
K. AARNIO,
304 Albert St. W., Soo, Ont.

MITÄ ON ELÄMÄ ILMAN HYVÄÄ RAVINTOA?
Parhain ravinto on hyvä leipä. Tämän tarpeen tyydyttää parhaiten Finnish Bakery, 201 John St., Sault Ste. Marie, Ont., Phone 1572J. Soittakaa kotia tai kysykää ajurilta. Myöskin kovat leivät, korput y.m. tilaukset täytetään heti ja huolella. (P
— A. ANGILA, Prop.
Sault Ste. Marie, Ont.

Toht. F. V. GRADY
HAMMASLÄÄKÄRI
TUNNIT:
8.30—12 a.p. 1.30—6 j.p.p.
Maanantaina, keskiviikkona ja perjantaina tilauksen mukaan.
Konttori 2 Albert St. E.
SOO, ONT.
Nutsonin apteekin yläkerrassa.
Puhelin 135 — Kotiin 426 M.

317 Albert St. W., Soo, Ont.
Hieroja
K. A. Leino, Raivon talo
336 Albert St. W., Soo, Ont.